

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO
Sektor za nastavu
Odsjek za utvrđivanje kvaliteta

Broj: _____

Podgorica, ____ ____

Izveštaj o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada

U periodu od 16.04.2018. do 20.04.2018.

JU OŠ "Branko Božović" - Podgorica

Prosvjetni nadzornik: Vojin Cicmil

1. Kvalitet upravljanja i rukovođenja ustanovom

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta				
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z	NZ	
20	41925	Godišnji plan i njegova realizacija			5			X	
15	41926	Rad stručnih organa			5			X	
13	41927	Proces interne evaluacije rada			5			X	
12	41928	Realizacija plana za unapređenje kvaliteta			6		X		
12	41929	Pedagoško-instruktivni rad direktora i saradnika			6		X		
10	41930	Rad Školskog / Upravnog odbora			5			X	
10	41931	Program razvoja			5			X	
8	41932	Vođenje pedagoške evidencije i dokumentacije			6		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja					5.32	ZADOVOLJAVA			
Br. ind.	Obrazloženje								
41925	<p>Godišnji plan i program rada sadrži najvažnije strukturne elemente u skladu sa zakonom koji su ključni za obrazovno-vaspitni rad Škole. Nema dokaza da u izradi Godišnjeg plana rada učestvuju stručni organi i timovi Škole. U Godišnjem planu definisani su prioritetni ciljevi koji nijesu usklađeni sa Programom razvoja i Izvještajem o samoevaluaciji. Godišnjem planu nedostaje Plan samoevaluacije i Plan preventivne zaštite i zaštite od nasilja. U okviru Godišnjeg plana dat je kraći osvrt o njegovoj realizaciji, koji se uglavnom odnosi na uspjeh i vladanje učenika i samo djelimično odražava aktivnosti Škole u proteklom periodu. Nedostaju relevantne informacije o radu Škole i sveobuhvatni izvještaj u skladu sa sadržajem Godišnjeg plana o svim pitanjima obrazovno-vaspitnog rada. Iako je u Godišnjem planu cjelokupni rad Škole planiran u skladu sa jasnom organizacionom strukturom, procedurama i zaduženjima zaposlenih, u njegovoj realizaciji je izražena neefikasna organizacija, koja se ogleda u nedostatku unapređenja kvaliteta na osnovu rezultata praćenja, realizacije i vrednovanja obrazovno-vaspitnog rada na svim nivoima Škole. Godišnji plan ne odslikava dosljedno procese rada i ne sadrži mehanizme za praćenje rada i izvještavanje tokom školske godine. Slabosti se posebno manifestuju u neefikasnom dežurstvu nastavnika, nedostatku timskog rada, nedosljednosti u realizaciji planova Škole (Godišnjeg plana), nedostatku jasnih stavova Škole o nasilju, nedostatku preventivnih programa i programa protiv nasilja, nedisciplini i nepoštovanju kućnog reda učenika, nedosljednosti u primjeni vaspitnih mjera i neefikasnom radu odjeljenjskih zajednica. Rezultati ankete pokazuju da se oko 50% anketiranih roditelja djelimično slaže ili ne slaže sa organizacijom i upravljanjem Školom. Oko 72,22% anketiranih učenika potpuno ili uglavnom se slaže sa tvrdnjom da uprava Škole razvija povjerenje, uvažava različita mišljenja i obezbjeđuje dobru komunikaciju. Svi anketirani nastavnici iskazali su zadovoljstvo radom uprave Škole. U odnosu na ocjene iz prethodnog Izvještaja o eksternoj evaluaciji (2012), može se konstatovati da je došlo do stagnacije kvaliteta u ovoj ključnoj oblasti, posebno u dijelu organizacije obrazovno-vaspitnog rada koja je generisala brojne druge probleme i bitno uticala na stvaranje nebezbjednog i nepodsticajnog školskog okruženja.</p> <p>Preporuke</p> <p>U izradi Godišnjeg plana uključiti stručne organe i timove Škole.</p> <p>Uskladiti Godišnji plan i program rada sa Programom razvoja i Izvještajem o samoevaluaciji u dijelu definisanja prioriternih ciljeva.</p> <p>Godišnji plan treba da sadrži Plan samoevaluacije i Plan preventivne zaštite i zaštite od nasilja.</p> <p>Obezbijediti dosljednu realizaciju Godišnjeg plana sa fokusom na efikasnu organizaciju, vrednovanje i kontinuirano praćenje obrazovno-vaspitnog rada u cilju stalnog unapređenja kvaliteta.</p> <p>Uskladiti Godišnji izvještaj o realizaciji sa sadržajem Godišnjeg plana rada Škole.</p>								
41926	<p>Planovi stručnih organa su sadržani u Godišnjem planu i programu rada Škole. Na osnovu zapisnika o radu stručnih organa, može se zaključiti da stručni organi uglavnom formalno razmatraju uspjeh i vladanje učenika na kraju klasifikacionih perioda, bez kvalitativne analize i predloga mjera za poboljšanje. Nedostaje razmatranje brojnih didaktičko-metodičkih i drugih stručnih pitanja koja se odnose na kvalitet nastave i postignuća učenika: hospitacije unutar stručnih aktiva, ogledni i ugledni časovi, kriterijumi ocjenjivanja, izvještaji o vannastavnim aktivnostima, efekti dopunske i dodatne nastave i njihov uticaj na postignuća učenika, izvještaj o samoevaluaciji, izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu, izvještaj o profesionalnom razvoju nastavnika, analiza i izvještaj o vaspitnoj ulozi Škole u kontekstu nediscipline i velikog broja izrečenih vaspitnih mjera, izvještaj o radu komisija Nastavničkog vijeća, izvještaj o inkluziji obrazovno-vaspitnog rada i dr. Zapisnici o radu odjeljenjskog starješine i odjeljenjskih vijeća su formalni i površni i nijesu u funkciji kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada. Odjeljenjske starješine i odjeljenjska vijeća na svojim sjednicama samo informativno saopštavaju rezultate uspjeha i vladanja (tabelarne podatke o uspjehu i broj izrečenih vaspitnih mjera), bez analize vaspitne problematike sa kojom se Škola svakodnevno suočava i ne preduzimaju preventivne mjere i mjere poboljšanja. Prema najnovijim podacima o samoevaluaciji Škole, oko 80% anketiranih učenika smatra da se rijetko održavaju časovi odjeljenjske zajednice, a oko 70% učenika ističe da umjesto časa odjeljenjske zajednice, odjeljenjski starješina dozvoli učenicima da izađu napolje. Ovi podaci su takođe potvrđeni i našim razgovorima sa učenicima (dvije grupe učenika različite uzrasne dobi). Takođe, zapisnici stručnih organa ne sadrže evidencije o prisustvu, analize, zaključke, mjere za poboljšanje i praćenje realizacije, tako da se ne vidi njihov stvarni uticaj i doprinos kvalitetu nastave i učenja. Na sjednicama Nastavničkog vijeća nedostaje razmatranje izvještaja o radu stručnih organa - odjeljenjskog starješine, odjeljenjskih vijeća i stručnih aktiva. Iako su u posljednje dvije školske godine zabilježene i vanredne sjednice Nastavničkog vijeća u vezi sa izraženim problemima u ponašanju učenika i izricanju velikog broja vaspitnih mjera (na kraju</p>								

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>III klasifikacionog perioda zabilježeno je oko 60 vaspitnih mjera), nema dokaza da su stručni organi Škole predlagali konkretne mjere poboljšanja ili preduzimali preventivne planske aktivnosti u skladu sa aktuelnim potrebama. Na osnovu toga može se zaključiti da stručni organi Škole ne uspijevaju da rješavaju brojne probleme iz svoje nadležnosti, a posebno da obezbijede veći vaspitni uticaj Škole u odnosu na izazove sa kojima se Škola godinama suočava – nedisciplina, nepoštovanje kućnog reda, nasilje u Školi, nepoštovanje u odnosima učenika i nastavnika, povećanje broja vaspitnih mjera i broja izostanaka, te da nijesu u funkciji osiguranja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada. Takođe, na osnovu analize rada stručnih organa vidi se da nedostaje veća uloga direktora Škole u praćenju rada stručnih organa i njegov doprinos unapređenju kvaliteta njihovog rada.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti da stručni organi razmatraju sva stručna pitanja iz svoje nadležnosti i predlažu mjere za poboljšanje.</p> <p>Obezbijediti da zapisnici o radu stručnih organa sadrže zaključke i mjere za poboljšanje sa jasnim zaduženjima, rokovima, planom praćenja i realizacije.</p> <p>Obezbijediti da odjeljenjske starješine u saradnji sa stručnim saradnicima dosljedno održavaju časove odjeljenjske zajednice u skladu sa rasporedom časova i na njima rješavaju sva aktuelna pitanja i probleme učenika, sa fokusom na disciplinu učenika na času, poštovanje pravila ponašanja i jačanje vaspitne uloge Škole.</p> <p>Obezbijediti da direktor Škole ostvaruje veću ulogu u praćenju rada stručnih organa i unapređenju kvaliteta njihovog rada.</p>
41927	<p>Škola nije sačinila Plan samoevaluacije. Tim za samoevaluaciju je u prethodnoj školskoj godini sproveo samoevaluaciju u oblasti nastave i učenja (ocjenjivanje) na osnovu anketnog upitnika. Rezultati su prezentovani na sjednici Nastavničkog vijeća, bez sveobuhvatnog izvještaja o samoevaluaciji, preporuka za poboljšanje i plana unapređenja obrazovno-vaspitnog rada. U ovoj školskoj godini Škola je anketirala učenike iz oblasti etosa i podrške učenicima. Nedostaje sveobuhvatni izvještaj o samoevaluaciji i preporuke za poboljšanje, kao i njegovo razmatranje na sjednicama stručnih organa. Rezultati samoevaluacije Škole su u korelaciji sa nalazima u ovom izvještaju.</p> <p>Preporuke</p> <p>Sačiniti Plan samoevaluacije (oblasti, indikatori, aktivnosti, vremenska dinamika, ishodi i instrumenti i tehnike samoevaluacije).</p> <p>Obezbijediti da u procesu samoevaluacije učestvuju nastavnici i roditelji.</p> <p>Izvještaj o samoevaluaciji treba da sadrži preporuke za poboljšanje i da rezultira izradom Plana unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.</p> <p>Obezbijediti da proces samoevaluacije i Izvještaj o samoevaluaciji bude u funkciji unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada na osnovu podataka o postignućima učenika (uspjeh i vladanje), kao i da rezultati samoevaluacije budu polazište za planiranje daljeg razvoja Škole.</p> <p>Izvještaj o samoevaluaciji treba da razmatraju stručni organi Škole i Školski odbor.</p>
41928	<p>Prilikom evaluacije Plana za unapređenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada (2015), tim nadzornika Zavoda za školstvo je konstatovao da je Plan u potpunosti usklađen sa Izvještajem o eksternom utvrđivanju kvaliteta, kao i da je djelimično realizovan.</p> <p>Preporuke</p> <p>Dosljedno na stručnim organima i Školskom odboru razmatrati, pratiti i vrednovati realizaciju ostvarenosti ciljeva iz Plana unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.</p>
41929	<p>Direktor, psihološkinja i pedagogškinja realizuju pedagoško-instruktivni rad u skladu sa Planom. Dokumentacija o pedagoško-instruktivnom radu sadrži područje posmatranja i protokol za posmatranje časova. Nedostaju konkretne mjere koje proističu na osnovu analiza o pedagoško-instruktivnom radu, kao i njihovo praćenje i uticaj na poboljšanje kvaliteta nastave i učenja. Nedostaje razmatranje izvještaja o pedagoško-instruktivnom radu na sjednicama stručnih organa.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na osnovu nalaza o pedagoško-instruktivnom radu preduzimati konkretne mjere unapređenja obrazovno-vaspitnog rada (profesionalni razvoj nastavnika, pohvale, nagrade, viša zvanja i sl.), kako bi navedene mjere podsticajno uticale na zaposlene i ukupni kvalitet nastave i učenja.</p> <p>Na stručnim organima razmatrati praćenje i realizaciju predloženih mjera, kao i Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu.</p>
41930	<p>U Godišnjem planu i programu rada sadržan je Plan rada Školskog odbora. Prema zapisnicima iz prethodne i ove školske godine vidi se da Školski odbor razmatra jedan broj pitanja iz svoje nadležnosti, uključujući i listu izbornih predmeta i izvještaje o rezultatima uspjeha učenika. Nedostaje razmatranje izvještaja o programu vannastavnih aktivnosti i vladanja učenika, posebno u kontekstu izražene nediscipline, nasilja i nepoštovanja kućnog reda učenika, kao i velikog broja izrečenih vaspitnih mjera. U zapisnicima Školskog odbora je zabilježeno da direktor usmeno informiše Školski odbor o realizaciji nekih pitanja na osnovu Godišnjeg plana Škole (dopunska i dodatna nastava, sekcije). Nedostaje razmatranje sveobuhvatnog Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana na kraju školske godine (sva pitanja na osnovu Godišnjeg plana). Školski odbor nije razmatrao Program razvoja Škole, kao ni stepen ostvarenosti njegovih ciljeva.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti razmatranje programa i rezultate vannastavnih aktivnosti i vladanja učenika sa predlogom mjera za poboljšanje.</p> <p>Obezbijediti razmatranje sveobuhvatnog pisanog Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana Škole sa smjernicama za poboljšanje.</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	Obezbijediti razmatranje Izvještaja o samoevaluaciji sa Planom unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.
	Obezbijediti razmatranje Programa razvoja i ostvarenost njegovih ciljeva.
41931	U Programu razvoja definisani su prioritetni ciljevi razvoja za četvorogodišnji period. Prioritetni ciljevi razvoja najčešće nijesu u skladu sa definisanim slabostima Škole, tj. u kontradikciji su sa analizom stanja na osnovu samoevaluacije. Prioritetni ciljevi razvoja su kroz akcioni plan nedovoljno jasno vremenski raspoređeni (najčešće 2014-2017) po indikatorima uspjeha i odgovornim osobama za realizaciju. Nedostaje jasno raspoređivanje prioritetnih ciljeva razvoja po školskim godinama, njihovo praćenje i ostvarivanje, kao i odgovorne osobe (tim) za praćenje i izvještavanje.
	Preporuke
	Uskladiti dosljedno prioritetne ciljeve razvoja sa analizom stanja (samoevaluacijom) Škole. U Programu razvoja definisati prioritetne ciljeve po školskim godinama, način njihovog praćenja, odgovorne osobe za praćenje i periodično izvještavanje.
41932	Osnovna pedagoška dokumentacija vodi se u skladu sa propisima. Ljetopis Škole se uredno vodi. Sadržaji i evidencije podataka u nekim odjeljenjskim knjigama nijesu kontrolisani i pregledani od ovlašćenih osoba na kraju klasifikacionih perioda. U pojedinim odjeljenjskim knjigama vidne su neažurne dnevne evidencije i statistički podaci o uspjehu i vladanju učenika. Zapisnici sa sjednica stručnih organa ne sadrže zaključke.
	Preporuke
	Obezbijediti redovnu kontrolu i pregled odjeljenjskih knjiga.

Prosvjetni nadzornik: Bušković Dragana

2. Kvalitet kadrovskih, materijalnih, tehničkih i bezbjednosnih uslova rada ustanove

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI				VU	U	Z	NZ
18	41933	Stručna zastupljenost	8		X		
15	41940	Opremljenost nastavnim/smještajnim sredstvima	6		X		
14	41934	Profesionalni razvoj zaposlenih	8		X		
12	41935	Prostorno-tehnički i smještajni uslovi	7		X		
11	41936	Opremljenost računarima	5			X	
10	41937	Korišćenje raspoloživih resursa	6		X		
10	41938	Bezbjednosni uslovi rada (tehničko-normativni)	6		X		
10	41939	Sanitarno-higijenski uslovi	6		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.65	UGLAVNOM USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
41933	Kvalifikaciona struktura i broj nastavnog kadra u skladu je sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Nastava je stručno zastupljena. Veći broj nastavnika u kontinuitetu radi u ovoj školi. Nastavnici likovne kulture, muzičke kulture i francuskog jezika imaju dopunu časova u ovoj školi. Nastavni kadar zadovoljava potrebe učenika.						
41940	Opremljenost kabineta i učionica nastavnim sredstvima i pomagalicama u skladu je sa minimalnim pedagoškim standardima i resursima za realizaciju predmetnih programa. Nedostatak opremljenosti kabineta-učionica umanjuje kvalitet realizacije obrazovno-vaspitnog rada prema Nastavnom planu i predmetnim programima. Školska biblioteka ima knjižni fond od 7462 knjige, od čega je 4676 fond knjiga za učenike, a 2786 za nastavno osoblje. Bibliotečki fond je obogaćen kroz uspješno realizovanu akciju „Pokloni knjigu, obogati biblioteku“ u kojoj je sakupljeno 169 knjiga. Sala za fizičko vaspitanje i sportski tereni zadovoljavaju standarde u vezi sa prostorom, ali su nedovoljno opremljeni spravama i rekvizitima.						
	Preporuke						
	U skladu sa mogućnostima Škole raditi na obezbjeđivanju potrebnih nastavnih sredstava i opremanja kabineta i učionica, a u svrhu kvalitetnije realizacije obrazovno-vaspitnog rada.						
41934	Škola ima Plan profesionalnog razvoja nastavnika koji je sastavni dio Godišnjeg plana rada Škole i on je usklađen sa potrebama Škole. Prioritetne aktivnosti profesionalnog razvoja nastavnika uspješno se realizuju. Prema riječima koordinatora za PRNŠ sve aktivnosti redovno se evidentiraju. Većina nastavnika ima formiran portfolio o profesionalnom razvoju i oni čine sastavni dio personalnog dosijea nastavnika.						
41935	Unutrašnji prostorni uslovi u Školi u cjelini pružaju dobre mogućnosti za izvođenje nastave. Ukupan prostor je prilagođen izvođenju datih programa u Školi u odnosu na postojeći broj učenika. Škola je prošla kroz projekat Energetske efikasnosti pa unutašnji prostorni uslovi uglavnom zadovoljavaju standarde prema važećim normativima, ali određeni broj učionica je ostao u nezavršenoj fazi. Spoljašnji školski prostor je djelimično uređen. Glavni prilaz Školi je uredan. Postoje i dva sporedna ulaza u školsko dvorište. Dvorište je djelimično ograđeno. Školski prostor je samo pri ulazu u Školu prilagođen učenicima sa smetnjama u razvoju, dok je komunikacija unutar Škole otežana za njihov samostalni pristup.						
	Preporuke						
	Uraditi dio školske ograde koji nedostaje. Poklanjati više pažnje estetskom uređenju enterijera i eksterijera Škole.						
41936	Opremljenost računarima i pratećom opremom djelimično je u skladu sa ICT standardima. Informatička učionica raspolaže sa devet računara i nije dovoljno funkcionalna i opremljena odgovarajućim namještajem, tako da minimalno zadovoljava potrebe učenika i savremene nastave. Učionica se ne koristi za nastavu iz drugih predmeta. Upotreba računara u nastavi rijetko je zastupljena.						
	Preporuke						
	Raditi na što boljoj opremljenosti Škole računarima i pratećom opremom u skladu sa ICT standardima.						
41937	Ustanova je sačinila raspored rada po smjenama prema broju odjeljenja, koji u potpunosti omogućava racionalno izvođenje nastavnih i vannastavnih aktivnosti. Škola nije jasno razradila način i mogućnosti korišćenja raspoloživih resursa (posebno informacione tehnologije) pa su postojeći resursi Škole djelimično iskorišćeni. ICT koordinator se povremeno angažuje na obuci nastavnika i zaposlenih za rad na računarima. Nastavnici i učenici nijesu dovoljno informisani o načinu korišćenja postojećih resursa, tako da je pristup i korišćenje svedeno na pojedinačne primjere. Škola omogućava svim učenicima predmetne nastave korišćenje sale za fizičko vaspitanje, dok učenici razredne nastave povremeno koriste salu. Zbog opterećenosti sale učenici je rijetko koriste za vannastavne aktivnosti.						
	Preporuke						
	Informisati nastavnike i učenike o raspoloživim kadrovskim, materijalnim i tehničkim resursima Škole kako bi se optimalno koristili za realizaciju obrazovno-vaspitnog rada.						
41938	Škola djelimično ima neophodnu dokumentaciju propisanu Zakonom o bezbjednosnim uslovima rada. Nalazi nadležnih inspekcija o ispravnosti električnih i gromobranskih instalacija nijesu pronađeni u dokumentaciji Škole. Analiza kvaliteta pijaće vode posljednji put je izvršena 2014. godine. Nadležna inspekcija za protivpožarnu zaštitu naložila je da se svi aparati za protivpožarnu zaštitu zamijene novim. Međutim, Škola je servisirala jedanaest, a prema riječima sekretara Škole u fazi su nabavke sedam novih aparata. Ne postoje alarmi protiv požara i provale. Video-nadzorom su pokriveni hodnici						

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>Škole. Škola nema upotrebnu dozvolu. Objekat je osvijetljen školskom rasvjetom. Škola posjeduje Pravilnik o kućnom redu. Dežurstva učenika i nastavnika se sprovode prema utvrđenom rasporedu i vodi se evidencija o dnevnim događajima u Školi. Povremeno se organizuju predavanja na temu nasilja. Sistematski pregledi učenika se redovno obezbjeđuju. Grijanje na lož ulje zadovoljava potrebe učenika.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti normativno-tehničku dokumentaciju o bezbjednosnim uslovima rada u Školi. Programe prevencije nasilja u školama, narkomanije, pušenja i alkohola sprovoditi u kontinuitetu.</p>
41939	<p>Školski prostor se svakodnevno održava i čisti. Higijenski uslovi objekta uglavnom su dobri, ali ima prostora za njihovo poboljšanje, naročito kada je u pitanju higijena toaleta. Dvorište Škole nije u cjelini ograđeno i uglavnom zadovoljava potrebe učenika za odmorom i sportskim aktivnostima. U dokumentaciji Škole nema izvještaja nadležnih inspekcija o sanitarno-higijenskim uslovima u Školi.</p> <p>Preporuke</p> <p>Higijenu sanitarija održavati redovno i na većem nivou. Obezbijediti nalaz o sanitarno-higijenskim uslovima u Školi od strane nadležnih službi.</p>

3. Etos ustanove

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI				VU	U	Z	NZ
19	41941	Poštovanje kućnog reda / pravila	3			X	
19	41942	Međuljudski odnosi	5			X	
18	41946	Interpersonalni odnosi nastavnika i učenika/vaspitača i djece	2				X
16	41943	Estetska uređenost prostora	6		X		
16	41944	Promocija i uloga u zajednici	6		X		
12	41945	Uticaj podsticajnih mjera	5			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			4.40	ZADOVOLJAVA			
Br. ind.	Obrazloženje						
41941	<p>Škola ima Pravilnik o kućnom redu o kome su učenici u potpunosti upoznati. Pravilnik je vidno istaknut u holu Škole. Prema rezultatima upitnika, 50% učenika smatra da se u Školi ne poštuju pravila ponašanja. Rezultati samoevaluacije Škole su još kritičniji o ovom pitanju, tako da 65% anketiranih učenika smatra da se većina učenika ne pridržava pravila ponašanja. Slična su mišljenja učenika koja smo zabilježili u našem razgovoru sa njima, od kojih je samo 1/3 prisutnih istakla da se poštuju pravila ponašanja, dok ostali smatraju da to niko u Školi od njih i ne zahtijeva. Posebno je prema rezultatima samoevaluacije izražena nedisciplina učenika na časovima. Zabilježena su upozorenja psihološkinje na sjednicama stručnih organa da treba poboljšati vaspitnu ulogu Škole. Manje od polovine anketiranih učenika smatra da se većina učenika ponaša pristojno na časovima. Škola je na kraju III klasifikacionog perioda izrekla oko 60 vaspitnih mjera od kojih su najčešće ukor direktora. Prema mišljenju većine učenika, vaspitne mjere ne doprinose boljem ponašanju i nedosljedno se primjenjuju. Aktuelni projekat Unicefa i Zavoda za školstvo „Moje vrijednosti i vrline“ nije dao očekivane rezultate, jer većina odjeljenjskih starješina nije organizovala radionice, iako je cilj projekta jačanje vaspitne uloge Škole. Takođe, psihološko savjetovanje koje sprovodi psihološkinja Škole, očigledno ne daje rezultate, jer je izolovano od saradnje sa odjeljenjskim starješinama i stručnim organima Škole, tako da se povećava broj vaspitnih mjera i slučajevi nasilja. Nema dokaza da je Škola na stručnim organima ili Školskom odboru analizirala vaspitnu problematiku ili preduzimala preventivne mjere i utvrđivala mjere poboljšanja u cilju jačanja vaspitne uloge. Prilikom nadzora ponašanje učenika starijih razreda za vrijeme odmora najčešće je bilo neprimjereno, a dežurni nastavnici su se rijetko mogli vidjeti, i to samo u holu Škole. Može se konstatovati da u Školi ne postoji dosljedno poštovanje pravila ponašanja i odgovornost.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti dosljedno poštovanje pravila kućnog reda Škole.</p> <p>Na organima Škole svestrano analizirati podatke na osnovu samoevaluacije i eksterne evaluacije o izraženim pojavama nediscipline na časovima i nepoštovanja kućnog reda, kao i pojavama nasilja, te utvrditi efikasne mehanizme za poboljšanje.</p> <p>Obezbijediti dosljednu primjenu vaspitnih mjera u skladu sa propisima. Obezbijediti bezbjednu sredinu za učenje, da se učenici osjećaju prihvaćeno, poštovano i zaštićeno od svih vrsta nasilja.</p>						
41942	<p>Prema mišljenju skoro polovine anketiranih učenika (42,75%) odnosi između učenika nijesu dobri, dok je prema mišljenju anketiranih roditelja taj negativan stav više izražen (57,14%) dok je 10% anketiranih nastavnika izrazilo sumnju da odnosi između učenika nijesu dobri. U Knjizi dežurstva nastavnika zabilježeni su slučajevi fizičkih obračuna i nasilja između učenika, čak i u učionici, a veliki broj vaspitnih mjera potvrđuje ove stavove. Svi anketirani nastavnici smatraju da su odnosi u kolektivu zasnovani na poštovanju, povjerenju i toleranciji. Može se zaključiti da su međuljudski odnosi između nastavnika uglavnom dobri, zasnovani na povjerenju i poštovanju, dok međusobni odnosi između učenika, zbog nedosljednog poštovanja školskih normi ponašanja, ne doprinose toploj, prijatnoj i pozitivnoj školskoj sredini na principima zajedništva.</p> <p>Preporuke</p> <p>U odnosima između učenika obezbijediti toplu, prijatnu i prijateljsku klimu u Školi, zasnovanu na poštovanju normi ponašanja, toleranciji i zajedništvu.</p>						
41946	<p>Na osnovu ankete eksterne evaluacije, većina učenika smatra da ih nastavnici poštuju i podstiču (79,03%). Oko 62% anketiranih roditelja smatra da nastavnici poštuju učenike. Međutim, prema nalazima samoevaluacije polovina anketiranih učenika smatra da nedostaje međusobno poštovanje između nastavnika i učenika, te da se to najviše manifestuje kroz nedisciplinu u učionici (57%). Takođe, rezultati samoevaluacije pokazuju da postoje pojedinačni slučajevi omalovažavanja učenika od strane nekih nastavnika, pa se dešava da pojedini nastavnici pogrdnim imenima nazivaju učenike (42,9%), ošamare ili počupaju za kosu nekog učenika (55,6%). Takođe, prema mišljenju učenika, dešava se da i učenici nastavniku upute ružne riječi (69,6%) ili ga udare nekim predmetom u učionici (75,4%). Navedeni podaci su u potpunosti potvrđeni i u razgovoru sa dvije grupe učenika (od oko 60 učenika), kao i sa psihološkinjom Škole i jednim brojem roditelja. Indicije o neprimjerenom ponašanju nekih nastavnika predstavljaju kršenje zakona i osnovnih prava učenika, prikriveno ili otvoreno psihičko i fizičko nasilje koje može negativno da utiče na njihov pravilan psihofizički razvoj i potencijalno ugrozi emocionalno zdravlje i dostojanstvo ličnosti učenika. Ove probleme u odnosima između učenika i nastavnika stručni organi Škole kao i Školski odbor nijesu razmatrali, iako su upoznati o njima. Jedini odgovor Škole na slučajeve nasilja i diskriminatorско ponašanje u učionici je izricanje vaspitnih mjera učenicima, dakle, bez analize uzroka stanja i preduzimanja efikasnih mehanizama na prevenciji i u skladu sa propisima. Nedostaje jasan i odlučan stav Škole prema nasilju, kao i aktivnosti na prevenciji nasilja svih učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu. Na osnovu ovih indicija, kao i</p>						

Br. ind.	Obrazloženje
	posmatranja za vrijeme nadzora, može se zaključiti da u Školi nije izgrađena kultura komunikacije između učenika i pojedinih nastavnika, te da školsku sredinu, a posebno atmosferu za nastavu i učenje umnogome opterećuju pojedinačni oblici diskriminatorskog ponašanja pojedinih nastavnika i učenika, gdje izostaju odlučne mjere i sankcije Škole.
	Preporuke
	Obezbijediti dosljedno poštovanje normi ponašanja i odgovornost svih učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu, a posebno između nastavnika i učenika, kako bi se poboljšala kultura komunikacije između učenika i nastavnika zasnovana na međusobnom poštovanju i uvažavanju, u skladu sa propisima.
	Identifikovati sve oblike diskriminatorskog ponašanja pojedinih nastavnika i učenika i dosljedno, u skladu sa propisima, preduzeti odlučne mjere i sankcije.
	Organizovati aktivnosti u Školi za zaposlene, učenike i roditelje usmjerene na konstruktivno rješavanje problema i prevenciju svih oblika nasilja.
41943	Većina učenika i nastavnika (75%) smatra da Škola vodi brigu o uređenju i održavanju školskog prostora, dok je polovina anketiranih roditelja zadovoljna uređenjem školskog prostora. Hol Škole je estetski uređen edukativnim materijalima učenika, kao i učionice, posebno razredne nastave, dok su druge prostorije manje estetski uređene. Dvorište Škole nije estetski uređeno. U odnosu na prethodni nadzor (2012) ukupni školski ambijent je poboljšán zahvaljujući adaptaciji Škole, ali ima i dalje dosta prostora za poboljšanje.
	Preporuke
	Estetski bolje urediti cjelokupan školski prostor. Dvorište Škole treba da bude estetski urednije.
41944	Tabla sa nazivom Škole istaknuta je na vidnom mjestu. Škola promoviše svoje rezultate u obrazovno-vaspitnom radu na Dan škole, prigodnim programom u kome učestvuju učenici, roditelji i nastavnici. Takođe, Škola obilježava značajne datume u lokalnoj zajednici u skladu sa svojim Planom, kao što su: 8. mart, Nova godina, školska manifestacija „Bazar“, Međunarodni ultramaraton „Montenegro 2018“, prolječni kros, takmičenja, učešće u projektima i radionicama, rad nekih sekcija (ekološke, recitatorske) i dr. Navedene aktivnosti Škole zabilježene su u Ljetopisu Škole i na Fejsbuk stranici, kao i u prigodnim radovima učenika i fotografijama u prostorijama Škole.
41945	Najčešće podsticajne mjere, prema mišljenju direktora i pomoćnice direktora su pohvaljivanje zaposlenih i učenika. Najbolje odjeljenje na osnovu postignuća se pohvaljuje na stručnim organima i nagrađuje jednodnevnim izletom. U zapisnicima stručnih organa nijesu zabilježeni oblici podsticajnih mjera, uključujući i viša zvanja nastavnika. Takođe, u dokumentaciji o pedagoško-instruktivnom radu nema zabilježenih pohvala i podsticaja.
	Preporuke
	Na stručnim organima i na osnovu pedagoško-instruktivnog rada afirmisati praksu prepoznavanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada svakog pojedinca u Školi, pohvaljivanja i nagrađivanja najboljih nastavnika, stručnih saradnika i učenika, u skladu sa propisima.

Prosvjetni nadzornik: Raba Hodžić

4. Podrška koju ustanova pruža djeci - učenicima

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI				VU	U	Z	NZ
18	41947	Podrška učenicima koji zaostaju u savladavanju gradiva	5			X	
13	41952	Podrška nadarenim učenicima/djeci	5			X	
12	41948	Vannastavne aktivnosti / obavezni izborni sadržaji	3			X	
12	41953	Podrška učenicima/djeci sa smetnjama u razvoju	7		X		
11	41954	Prava i dužnosti učenika/poštovanje dječijih prava	8		X		
10	41955	Zaštita i sigurnost učenika/djece	4			X	
8	41949	Realizacija edukativnih i preventivnih programa	3			X	
8	41950	Profesionalna orijentacija	7		X		
8	41951	Kvalitet rada učeničkog parlamenta	4			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			5.15	ZADOVOLJAVA			
Br. ind.	Obrazloženje						
41947	<p>Godišnjim planom Škole predviđeno je organizovanje dopunske nastave. Stručni aktivni su utvrdili program rada sa učenicima koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva, a nastavnici izradili planove dopunske nastave za sve predmete. Međutim, dopunska nastave se realizuje samo iz pojedinih predmeta. Uvidom u odjeljenjske knjige iz prethodne školske godine, uočava se da se i protekle školske godine dopunska nastava realizovala samo za pojedine predmete. Nema jasnih procedura za identifikaciju učenika kojima je potrebna pomoć u savladavanju nastavnog gradiva, kao ni za praćenje i kontrolisanje daljeg napredovanja učenika. Pedagoško-psihološka služba ne radi izvještaje o realizaciji programa podrške učenicima. Analiza rezultata ankete, razgovor sa učenicima i predstavnicima Učeničkog parlamenta i interna anketa koju je Škola sprovedla u okviru samoevaluacije, takođe pokazuju da ovo područje rada Škole treba unaprijediti.</p> <p>Preporuke</p> <p>Redovno iz svih predmeta održavati časove dopunske nastave za učenike koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva i voditi detaljnu i redovnu evidenciju o realizovanim časovima. Na nivou stručnih aktivna razviti strategije sa potrebnim elementima za pomoć učenicima koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva i vršiti analizu efekata dopunske nastave na postignuća učenika.</p>						
41952	<p>U okviru Godišnjeg plana rada Škole predviđeno je i organizovanje dodatne nastave. U Školi se djelimično identifikuju, prate i podržavaju učenici koji brže napreduju u savladavanju gradiva. Postoje planovi rada sa ovim učenicima za sve predmete, a ovaj vid nastave realizuje se samo za pojedine predmete. Škola iz nekih predmeta (matematika, fizika, hemija, biologija, strani jezici) organizuje školska takmičenja. U cilju praćenja i analiziranja rezultata sa takmičenja osnovana je Komisija za takmičenja učenika. Učenici učestvuju i povremeno osvajaju nagrade i na višim nivoima takmičenja. U Školi nema primjera uključivanja učenika u projekte istraživačke prirode. Nije dat na uvid Plan rada sa nadarenim učenicima.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na sjednicama stručnih aktivna analizirati efekte i dati predloge mjera za poboljšanje rada sa učenicima koji sa uspjehom savladavaju nastavno gradivo.</p>						
41948	<p>Godišnjim planom rada škole planirano je organizovanje nekoliko vannastavnih sadržaja u vidu sekcija formiranih u cilju zadovoljenja interesovanja i afiniteta učenika. Za svaku od sekcija postoje planovi rada. Međutim, na osnovu pregleda dokumentacije, razgovora sa učenicima, predstavnicima Učeničkog parlamenta i psihološkinjom, kao i analize rezultata ankete sprovedene među učenicima i roditeljima i interne ankete Škole uočava se da su konstantno aktivne samo tri sekcije (Ekološka, Recitatorska i Literarna). Rezultati rada ovih sekcija vidljivi su u nekim segmentima rada Škole. Nema objedinjene evidencije ni izvještaja o realizovanim aktivnostima rada sekcija. I u prethodnom nadzoru se prepoznalo da u ovom segmentu rada Škole ima velikog prostora za poboljšanje, ali data preporuka nije ispoštovana.</p> <p>Preporuke</p> <p>Objediniti i sistematizovati evidenciju realizacije vannastavnih aktivnosti koja bi dala presjek aktivnosti kroz više školskih godina i bila osnova detaljne analize.</p> <p>Informisati i motivisati učenike za veće učešće u svim planiranim vannastavnim aktivnostima kroz aktiviranje rada planiranih sekcija.</p>						
41953	<p>U Školi su za trinaest učenika sa smetnjama u razvoju, na osnovu rješenja Komisije za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama, urađeni individualni razvojni obrazovni programi za sve predmete. U toku je postupak donošenja Rješenja za još troje učenika. Za troje učenika koji imaju pravo na to obezbijeđeni su asistenti u nastavi. Nastavničko vijeće je formiralo Stručni tim za praćenje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama koji je napravio Plan i program inkluzivnog obrazovanja. Međutim, nema pisanih tragova o sastajanju ovog tima. Cilj ovog Plana je omogućiti učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama da prate nastavni program u skladu sa svojim interesovanjima, individualnim mogućnostima i potrebama. U Planu se navode isključivo aktivnosti vezane za izradu IROP-a. Razrađen je i Plan podrške djeci sa teškoćama u učenju, a koja nijesu usmjerena (disleksija i disgrafija). Tokom protekle školske godine napravljen je Plan podrške i praćenja učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i sprovedene su brojne aktivnosti u cilju pružanja</p>						

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>mogućnosti ovim učenicima da ostvare svoje razvojne i obrazovne potencijale kroz obezbjeđivanje stimulativne i prijateljske atmosfere. Redovno se pišu izvještaji o opravdanosti, cjelishodnosti i ispravnosti usmjerenja za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama i šalju Komisiji za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama. Ostvarena je i izuzetno dobra saradnja sa roditeljima djece sa smetnjama u razvoju, kao i sa relevantnim ustanovama i stručnjacima iz oblasti inkluzije. Među anketiranim učenicima (14%) i roditeljima (31%) ima onih koji se ne slažu ili se djelimično slažu da su djeca sa smetnjama u razvoju u Školi dobro prihvaćena. Od izuzetnog značaja je podrška koju stručna služba pruža djeci sa smetnjama u razvoju. Međutim, po navodima psihološkinje u razgovoru i Izvještaju o radu za proteklu školsku godinu, saradnja sa nastavnicima kada je riječ o podršci djeci sa smetnjama u razvoju tokom prethodnih godina bila je tek na zadovoljavajućem nivou. Naime, i pored otvorenosti i spremnosti psihološkinje za saradnju, nastavnici su kasnili sa izradom IROP-a i nijesu dali svoj doprinos pisanju ITP-a, o čemu su bili u više navrata informisani tokom sastanaka inkluzivnih timova. Po navodima psihološkinje, nastavnici se ne pripremaju kroz pisane pripreme za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju.</p> <p>Preporuke</p> <p>Potrebno je da se nastavnici redovno kroz pisane pripreme pripremaju za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama.</p>
41954	<p>Svi učenici su upoznati sa svojim pravima i dužnostima kroz razgovor sa odjeljenjskim starješinama i predmetnim nastavnicima. Prava i dužnosti učenika nalaze se na vidnom mjestu. O životu i radu Škole učenici se obavještavaju putem oglasne table, Knjige obavještenja i Fejsbuk stranice, kao i na časovima odjeljenjske zajednice. Po riječima učenika, Škola povremeno podržava njihove inicijative i aktivnosti (kulturne, zabavne, sportske i druge oblike druženja). Učenici ne učestvuju u radu stručnih organa Škole, ali im je omogućeno da iskažu svoje mišljenje kroz razgovor sa odjeljenjskim starješinama i stručnim saradnicima. Škola ima praksu da nagrađuje i pohvaljuje učenike za odličan uspjeh i primjereno vladanje i o tome se vodi evidencija. U Školi se obezbjeđuje produženi boravak za učenike. U odnosu na konstataciju iz upitnika da su učenici redovno informisani o svojim pravima i dužnostima afirmativno se izjasnilo 76% anketiranih učenika.</p>
41955	<p>Iz razgovora sa učenicima i predstavnicima Učeničkog parlamenta, kao i na osnovu rezultata ankete sprovedene među učenicima i roditeljima, može se zaključiti da se učenici samo djelimično osjećaju sigurno u Školi. Tako se 26,82% anketiranih učenika ne slaže ili se djelimično slaže sa konstatacijom iz upitnika da se u Školi osjećaju sigurnim i bezbjednim. I veliki procenat anketiranih roditelja se ne slaže (53,85%) ili se djelimično slažu sa navedenom konstatacijom iz upitnika. Da razgovaraju sa nastavnicima kada su zbog nečega zabrinuti djelimično se slaže 15,57% i ne slaže se 24,59% anketiranih učenika. I u razgovoru su učenici naveli da nemaju slobodu da se obrate odjeljenjskim starješinama, predmetnim nastavnicima i upravi Škole kada su zbog nečega zabrinuti ili imaju neki problem.</p> <p>U okviru programa „Škola bez nasilja“ i inicijative „Moje vrijednosti i vrline“, radi se na podizanju svijesti učenika o neprihvatljivosti vršnjačkog nasilja. Psihološkinja obavlja individualne i grupne razgovore kako sa učenicima koji su žrtve nasilja, tako i sa onima koji vrše bilo koji vid nasilja. Razgovori se obavljaju i sa roditeljima ovih učenika i članovima kolektiva. Takođe, psihološkinja jednom sedmično odgovara na pitanja iz Kutije povjerenja. Na sjednicama Nastavničkog vijeća psihološkinja govori o značaju vaspitne uloge škole i važnosti održavanja radionica u svim odjeljenjima kako bi se preventivno djelovalo na moguće pojave nasilja u školi. U tu svrhu pripremljen je i podijeljen materijal o postupanju u slučaju pojave nasilja u Školi. I pored napora psihološkinje u prevenciji i suzbijanju nasilja, učenici su u razgovoru naveli neadekvatno reagovanje u slučajevima vršnjačkog nasilja, kako nastavnika i odjeljenjskih starješina, tako i uprave Škole, kao i nepedagoški odnos pojedinih nastavnika prema njima. Konstataciju o nepedagoškom odnosu pojedinih nastavnika potvrđuju i rezultati sprovedene prednadzorne ankete. Da u Školi ne postoje slučajevi omalovažavanja, vrijeđanja i zlostavljanja učenika ne slaže se ili se djelimično slaže 59,80% anketiranih učenika i 58,24% anketiranih roditelja. Veliki procenat roditelja (54,74%) se ne slaže ili se djelimično slaže da se nastavnici jednako odnose prema svakom učeniku. Na pomenutu konstataciju iz upitnika 29,27% učenika je odgovorilo sa „ne slažem se“, a 21,14% sa „djelimično se slažem“. Navedeni rezultati ankete se slažu sa rezultatima ankete koju je Škola sprovedla u okviru samoevaluacije.</p> <p>Promovisanje zdravlja i zdravog načina života učenika, po riječima direktora, vrši se kroz predmet Zdravi stilovi života. U Školi se organizuju dežurstva učenika i nastavnika. Međutim, ta dežurstva su više formalnog karaktera.</p> <p>Preporuke</p> <p>U većoj mjeri realizovati programe kojim se promovišu pravila dobre komunikacije i podiže svijest o problemu nasilja i mogućim rješenjima. Kroz samoevaluaciju, dosljedno i kritički, ispitati sve slučajeve nepovjerenja i nepoštovanja između učenika i nastavnika, kao i između samih učenika i efikasno i blagovremeno reagovati na uočene slučajeve nepravilnosti u komunikaciji između učenika i nastavnika.</p>
41949	<p>U Školi se ne realizuju edukativni programi (prevencija narkomanije, pušenja, alkoholizma). Nema realizovanih programa u vezi sa reproduktivnim zdravljem. Brojne aktivnosti u vezi sa zaštitom životne sredine sprovode se u okviru Ekološke sekcije. Na taj način se doprinosi izgradnji ekološke svijesti kod učenika. Sa konstatacijom iz ankete da Škola vodi brigu o zaštiti učenika od nuđenja ili upotreba droge, alkohola i drugih opojnih sredstava ne slaže se ili se djelimično slaže 24% anketiranih učenika i 30% anketiranih roditelja.</p> <p>Analizom rezultata ankete i pregledom dokumentacije, kao i na osnovu razgovora sa učenicima, predstavnicima Parlamenta, psihološkinjom i direktorom, zaključuje se da se u Školi u nedovoljnoj mjeri vodi računa o podizanju svijesti kod učenika o štetnosti alkohola, droge i pušenja, kao i o značaju reproduktivnog zdravlja i zaštiti ljudskih prava. Izostaju razrađeni programi kojim bi se sistematično i u kontinuitetu radilo na ovim problemima.</p> <p>Preporuke</p> <p>Kontinuirano realizovati edukativne programe koji se tiču prevencije narkomanije, pušenja, alkoholizma; reproduktivnog zdravlja i zaštite ljudskih prava i voditi urednu evidenciju o realizovanim aktivnostima u cilju promovisanja odgovornog ponašanja kod učenika.</p>
41950	<p>Učenicima se pruža pomoć u procesu usmjeravanja njihovog profesionalnog razvoja različitim načinima informisanja, kao i savjetima od strane nastavnika i stručnih saradnika. Napravljen je i Plan profesionalne orijentacije i uglavnom se sprovode</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	aktivnosti za realizaciju Plana kojima se usmjeravaju učenici kako da spoznaju svoja interesovanja, sklonosti, vještine i sposobnosti. Organizuju se i posjete srednjih škola učenicima završnog razreda. Ne vode se portfolija učenika. Većina anketiranih učenika se slaže da imaju organizovanu podršku prilikom odlučivanja o daljem školovanju. Međutim, veliki procenat anketiranih roditelja (42%) se ne slaže ili se djelimično slaže sa navedenom konstatacijom iz upitnika.
41951	Ove školske godine gotovo da nema evidencije o radu Učeničkog parlamenta. Do dana nadzora održane su dvije sjednice, a zapisnik postoji samo za jednu. U prethodnom periodu aktivnosti Učeničkog parlamenta bile su na nešto višem nivou u odnosu na ovu školsku godinu, što je evidentirano u zapisnicima sa održanih sjednica. Na njima su razmatrani neki učenički predlozi i donošeni zaključci. U Izvještaju o radu psihološkinje za proteklu školsku godinu navodi se da ima velikog prostora za poboljšanje ovog aspekta rada Škole. Iz razgovora sa psihološkinjom može se zaključiti da Parlament ne funkcioniše na željenom nivou. Na osnovu razgovora sa predstavnicima Učeničkog parlamenta saznaje se da učenici nijesu zadovoljni njegovim radom zbog neredovnog sastajanja, da im je potrebno više motivacije za sprovođenje aktivnosti predviđenih Planom rada, kao i da se njihovi prijedlozi u nedovoljnoj mjeri razmatraju na sjednicama stručnih organa. Nije ostvarena saradnja sa parlamentima drugih škola.
	Preporuke
	Intenzivirati rad Učeničkog parlamenta kako bi učenici bili u mogućnosti da se aktivno uključe u sve teme koje su od značaja za život i rad Škole. Razmatrati saradnju sa Učeničkim parlamentima drugih škola.

Prosvjetni nadzornik: Nataša Rašović

5. Saradnja sa roditeljima, drugim ustanovama i lokalnom zajednicom

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta				
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z	NZ	
31	41956	Saradnja sa roditeljima			7		X		
26	41957	Aktivnost Savjeta roditelja			7		X		
24	41958	Saradnja sa drugim ustanovama i lokalnom zajednicom			5			X	
19	41959	Uključenost roditelja u vaspitno-obrazovni proces			5			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja					6.14	UGLAVNOM USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje								
41956	Iako Škola nema zaseban Plan saradnje sa roditeljima, prema Godišnjem planu rada Škole, ovaj vid saradnje će se realizovati putem organizovanja individualnih razgovora o napredovanju i ponašanju učenika u porodici i Školi, problemima i teškoćama u njihovom psihofizičkom i socijalnom razvoju, putem održavanja roditeljskih sastanaka – odjeljenjskih, grupnih i po potrebi opštih, kao i preko Savjeta roditelja. U vezi sa pravdanjem izostanaka, određenim molbama i obavještenjima, Škola praktikuje pismene kontakte sa roditeljima. O održanim roditeljskim sastancima postoji evidencija u odjeljenjskim knjigama. Škola ima raspored individualnih konsultacija sa predmetnim nastavnicima i odjeljenjskim starješinama i on je istaknut na vidnom mjestu. Škola ima i prostor namijenjen razgovorima sa roditeljima. Rezultati ankete, sprovedene među roditeljima, ukazuju da su roditelji u najvećem broju zadovoljni redovnim i detaljnim informisanjem o postignućima svoje djece i organizovanjem roditeljskih sastanaka.								
41957	Savjet roditelja postoji u Školi i djeluje prema Poslovniku o radu Savjeta roditelja od 09.10.2017. godine. Plan rada ovog tijela dat je u Godišnjem planu rada Škole i uglavnom obuhvata pitanja iz njegove nadležnosti. Evidencija o održanim sjednicama vodi se u elektronskoj formi. Prošle školske godine, prema pregledanoj dokumentaciji, Savjet je održao četiri sjednice, ali je iz zapisnika uočeno da veliki broj predstavnika roditelja odsustvuje, kao i da su u tom sazivu često razmatrana pojedinačna pitanja i individualni problemi roditelja-predstavnika. Niti prošle, niti ove školske godine, Savjet roditelja nije razmatrao Godišnji plan rada Škole. Međutim, ove školske godine Savjet roditelja ima novi saziv i može se uočiti poboljšanje kvaliteta rada ovog tijela. Iz razgovora sa predstavnicima Savjeta roditelja, kao i iz dokumentacije, prepoznaje se entuzijazam i želja roditelja da se život Škole u cijelini unaprijedi. Roditelji predlažu, iniciraju, kritikuju, sugerišu. Predstavnici Savjeta roditelja ističu nekoliko ključnih pitanja, čije rješavanje smatraju prioritetnim: održavanje dopunske i dodatne nastave, nedostatak dovoljnog broja računara za nastavu informatike, veliki broj neopravdanih (ali i opravdanih) časova u starijim razredima, odnos pojedinih nastavnika prema učenicima, kao i izraženo problematično ponašanje pojedinih učenika. Savjet roditelja je pokrenuo i kampanju pod nazivom „Zašto je važan Savjet roditelja“, a takođe je i sačinio Akcioni plan, čime je unekoliko i izašao iz okvira svojih nadležnosti, ali sve ovo svakako govori u prilog tome da roditelji zaista žele unapređenje kvaliteta rada Škole. Rezultati ankete sprovedene među roditeljima ipak pokazuju da roditelji nijesu zadovoljni kako pitanjem učešća roditelja u kreiranju slobodnog dijela nastavnog programa, tako i informisanošću o odlukama i zaključcima Savjeta roditelja.								
41958	Godišnji plan rada Škole, između ostalog, sadrži i Plan saradnje sa lokalnom zajednicom. Međutim, ovaj plan se u stvari odnosi na otvoreni dio kurikuluma I-IV razreda, a ne na suštinu saradnje Škole sa drugim ustanovama i lokalnom zajednicom. Međutim, pregledom školske dokumentacije može se uočiti da Škola ostvaruje saradnju sa raznim ustanovama u lokalnoj i široj zajednici, kao i sa organima lokalne uprave. Među njima su Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Ispitni centar, Centar za socijalni rad, Dom zdravlja, MUP. Takođe, Škola sarađuje i ima zajedničke aktivnosti sa drugim osnovnim i srednjim školama, nevladinim organizacijama i slično. Škole već duži niz godina održava saradnju sa porodicom pokojne profesorice Anđele Ristić, koja svake godine najboljem učeniku-literati donira novčanu nagradu „Anđela Ristić“. Facebook stranica Škole se ažurira redovno i preko nje se učenici, roditelji i lokalna zajednica mogu upoznati sa svim važnijim dešavanjima u Školi. Rezultati ankete za roditelje govore o negativnom mišljenju roditelja (28%) ili o njihovoj neinformisanosti (23%) u vezi sa tvrdnjom da su aktivnosti škole prepoznate u lokalnoj i široj zajednici, što upućuje na zaključak da ovaj segment rada treba unaprijediti.								
	Preporuke								
	Uraditi odgovarajući plan saradnje sa drugim ustanovama i lokalnom zajednicom i voditi urednu evidenciju o realizaciji.								
41959	Roditelji su uključeni u organizovanje humanitarnih akcija, povodom prikupljanja pomoći za učenike upućene na liječenje ili učenike u stanju socijalne potrebe, i to uglavnom preko Savjeta roditelja. Učešće roditelja u ovakvim akcijama je brojno. U saradnji sa upravom Škole, pojedini roditelji su se uključili u prikupljanje nedostajućih sredstava za završetak fiskulturne sale. Postoje i primjeri uključenosti roditelja u obrazovno-vaspitni proces. Neki od roditelja povremeno u Školi održe predavanja, npr. u vezi sa različitim zanimanjima. Škola nema praksu organizovanja edukativnih radionica, predavanja ili tribina za roditelje, iako za tim postoji realna potreba. Rezultati ankete sprovedene među roditeljima pokazuju da nije zanemarljiv broj roditelja koji nijesu informisani o angažovanosti roditelja u kreiranju slobodnog dijela programa ili o tome da su aktivnosti Škole prepoznate u lokalnoj i široj zajednici, što opet govori o potrebi unapređenja kvaliteta ovog segmenta rada Škole.								
	Preporuke								
	Planirati organizovanje edukativnih predavanja (tribina, savjetovanja, radionica) za roditelje na teme koje su od značaja za unapređenje obrazovno-vaspitnog procesa u Školi.								

6.1. Nastava i učenje.

6.1.1. Razredna nastava

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vučinić-Gujić								
6.1.1.1. Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost								
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 21								
Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 7								
Posjećena odjeljenja: I-4, II-2, III-1, IV-1, IV-4 (zamjena), V-1, V-4								
Broj posjećenih časova: 7								
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z	NZ
30	41960	Organizacija nastave/učenja na času		7		X		
11	41961	Planiranje nastave		7		X		
11	41962	Pisane pripreme za čas		7		X		
11	41963	Upotreba nastavnih sredstava		7		X		
10	41964	Ocjenjivanje		8		X		
9	41965	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač		7		X		
8	41966	Rad Stručnog aktiva		6		X		
5	41967	Dopunska nastava		7		X		
5	41968	Dodatna nastava		7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja				7.02	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje							
41960	Posmatrani časovi realizovani su oblicima i metodama rada tradicionalne i aktivne nastave. Pored frontalnog oblika rada primjenjivao se rad u paru ili grupi, mada mogućnosti kooperativnog učenja nijesu iskorišćene u pojedinim etapama nastavnog procesa. Aktivnosti učenilka bile su zanimljive, ali je bilo primjera da nijesu u potpunosti usklađene sa planiranim ishodima učenja. Od komunikacijskih vještina posebna pažnja poklanjala se govoru i slušanju (I-4, II-2), kao i pisanju i žanrovskom preoblikovanju kraćeg teksta (V-1, V-4). Nastavnici su kontrolisali dinamiku časa i stvarali pozitivnu atmosferu za učenje. Postavljali su jasna pitanja i provjeravali da li su učenici razumjeli uputstva za rad. Podsticali su znatiželju učenika i pomagali im da razvijaju pojmovno znanje i bogate fond riječi. Ostvarivana je unutarpredmetna povezanost. Rad na neumjetničkom tekstu bio je usmjeren na prepoznavanje i klasifikovanje bitnih podataka, mada je njegova dužina uslovila da bude razumljiv samo pojedinim učenicima. Učenici su postupno upućivani na samostalno stvaranje teksta (IV-1, IV-4) kao vid pripreme za pismeni zadatak i uglavnom je ispoštovan preporučeni procesni pristup. Većinu časova karakteriše uspješna metodička zaokruženost.							
41961	Godišnji planovi urađeni su blagovremeno i usvojeni na sastanku Stručnog aktiva. Sadrže potrebne elemente i u skladu su sa Predmetnim programom. U njima je izvršena odgovarajuća podjela nastavnog fonda na oblasti (jezik/književnost). U planiranju obrazovno-vaspitnih ishoda koji se odnose na stvaranje neumjetničkih i umjetničkih tesktova (V razred) nije u potpunosti ispoštovan procesni pristup preporučen Predmetnim programom. Pojedini ishodi učenja iz otvorenog dijela Predmetnog programa nijesu precizno formulisani. Osvrt na realizaciju vrše pojedini nastavnici.							
	Preporuke							
	U planiranju obrazovno-vaspitnog ishoda 4 (nastava jezika) i 7 (nastava književnosti) poštovati u potpunosti procesni pristup preporučen Predmetnim programom (V razred).							
41962	Većina nastavnika redovno se priprema za nastavu. Pripreme sadrže ishode učenja, sadržaje/pojmove i aktivnosti učenika, ponekad razrađene kroz tok časa. Formulacija pojedinih ishoda učenja nije u potpunosti usklađena sa Predmetnim programom. U pripremi jedne nastavnice pored nastavnih pojmova preuzetih iz Predmetnog programa navedeni su brojni pojmovi koji doprinose proširivanju učeničkog fonda riječi. Povremeno se evidentira osvrt na realizaciju pisanih priprema.							
41963	Škola djelimično raspolaže nastavnim sredstvima potrebnim za realizaciju Predmetnog programa. U pojedinim učionicama instalirani su televizori i DVD plejeri. Upotreba IK tehnologije je zanemarena, mada interaktivna tabla postoji od tekuće školske godine u jednoj učionici. Za ostvarivanje ishoda učenja iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost nastavnici pripremaju nastavne listiće i izrađuju didaktički materijal. Odobrene čitanke i udžbenici iz jezika redovno se koriste.							
	Preporuke							
	Češće koristiti savremena nastavna sredstva u cilju funkcionalnijeg ostvarivanja ishoda učenja iz nastave jezika i književnosti.							
41964	Učenici se tokom školske godine redovno ocjenjuju. Nastavnici u ličnim bilježnicama evidentiraju postignuća učenika iz različitih komunikacijskih vještina. U odjeljenjskim knjigama postoji više ocjena u toku jednog klasifikacionog perioda na pisanim provjerama. Tema za pismeni zadatak (V razred) odgovara uzrastu učenika. Nastavnici koriste margine, ali nedostaje pisano obrazloženje brojčane ocjene. Učeničke sveske su sadržajne i povremeno ili često (I-4, IV-4) se pregledaiu. U sveskama aktiva razredne nastave nije zabilježeno da je utvrđen kriterijum ocjenjivanja. Međutim, raspon u							

Br. ind.	Obrazloženje
	prosječnoj ocjeni učenika petog i šestog razreda upućuje na neophodnost uspostavljanja stručne saradnje nastavnika koji predaju ovom uzrastu. Na posmatranim časovima učenici su pohvaljivani za trud i napredak u učenju, ali nijesu vrednovana njihova postignuća.
41965	Učionice u kojima se realizuje nastava opšte su namjene i u njima su zastupljeni edukativni sadržaji iz različitih predmeta. U pojedinim učionicama nijesu uočljivi u dovoljnoj mjeri panoi koji bi upućivali na realizovane ciljeve iz nastave jezika ili književnosti. Postoje podsticajni prostori za učenje (II-2, III-1) koji u potpunosti ispunjavaju saznejne, estetske i informativne zahtjeve savremene nastave.
41966	Stručni aktivni formirani su po razredima. Funkcionišu na osnovu usvojenog Godišnjeg plana rada (isti je za sve razrede) u kome su aktivnosti raspoređene po mjesecima. Sastanci se održavaju prema planiranoj dinamici (u zavisnosti od razreda od sedam do dvanaest za školsku 2016/2017. godinu). Međutim, uvidom u sadržaje zapisnika sa sastanaka stručnih aktivna zapaža se da realizacija povremeno odstupa od planiranog. Za učenike prvog obrazovnog ciklusa predstavlja se opšti uspjeh po nivoima postignuća na kraju klasifikacionih perioda, kao i tabelarni prikaz po predmetima, odjeljenjima i na nivou razreda. Za učenike četvrtog razreda istaknut je opšti uspjeh po odjeljenjima i na nivou razreda. Izostaje kvantitativno-kvalitativna analiza učenčkih postignuća, kao i prijedlog mjera za unapređenje nastavnog procesa. Prezentovani su rezultati sa eksterno-interne provjere znanja na kraju prvog obrazovnog ciklusa po odjeljenjima i na nivou razreda, ali nedostaje uporedna analiza sa školskim ocjenama. Postoji evidencija da se na sastancima Aktiva razgovara o opremanju učionica i izradi plana nabavke nastavnih sredstava, takmičenju učenika prvog razreda iz matematike, izradi IROP-a, saradnji sa roditeljima, pripremama za novogodišnje priredbe i Osmi mart, ali izostaje razmatranje stručnih tema i prijedlozi za unapređenje nastavnog procesa. Planiraju se ogledna predavanja i raspored dostavlja upravi Škole, ali zabilježena je realizacija samo jednog oglednog časa (Fizičko vaspitanje). Nema podataka da je izvršena stručna analiza poslije njegove opservacije. O realizaciji dodatne nastave postoje uopšteni podaci.
	Preporuke
	Na kraju klasifikacionih perioda vršiti kvantitativno-kvalitativnu analizu učenčkih postignuća i predlagati mjere za njihovo poboljšanje. Razmatrati stručne teme u cilju unapređenja obrazovno-vaspitanog procesa. Organizovati ogledne/ugledne časove u skladu s planiranim aktivnostima i vršiti stručnu analizu poslije njihove realizacije.
41967	Urađeni su planovi dopunske nastave. Realizuje se od oktobra, naizmjenično sa drugim predmetima. U odjeljenjskim knjigama evidentirano je prisustvo učenika i održani časovi. Na nivou Stručnog aktivna ne analiziraju se efekti ovog vida nastave na postignuća učenika.
	Preporuke
	Analizirati efekte dopunske nastave na postignuća učenika.
41968	Urađeni su planovi dodatne nastave. Realizuje se od oktobra u svim posjećenim odjeljenjima. Evidencija o održanim časovima uredno se vodi.

Prosvjetni nadzornik: Nermin Hajdarpašić

6.1.1.2. Fizičko vaspitanje

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 21

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 7

Posjećena odjeljenja: I-3, III-4, II-3, IV-3, III-2, I-1, II-5

Broj posjećenih časova: 7

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	41969	Organizacija nastave/učenja na času	7	X		
11	41970	Planiranje nastave	7	X		
11	41971	Pisane pripreme za čas	6	X		
11	41972	Upotreba nastavnih sredstava	5		X	
10	41973	Ocjenjivanje	6	X		
9	41974	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	9	X		
8	41975	Rad Stručnog aktivna	6	X		
5	41976	Dopunska nastava				
5	41977	Dodatna nastava				
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja		6.63	UGLAVNOM USPJEŠNO			

Br. ind.	Obrazloženje
41969	Nastavnici/ce se u organizaciji časa rukovode planiranim ishodima. Nastavne metode, oblici rada i resursi za realizaciju uglavnom su usklađeni sa zadacima koji se realizuju. Procedura rada se djelimično organizuje u skladu sa različitim sposobnostima i sklonostima učenika, vodeći računa o njihovoj opterećenosti, brzini i načinu rada. Racionalno se koriste vrijeme, prostor, nastavna sredstva i drugi resursi.
41970	Godišnji planovi rada su uglavnom usaglašeni sa novim Predmetnim programom. Definisani ishodi učenja su uopšteni, nijesu konkretizovani i u dovoljnoj mjeri operativni (primjer iz odjeljenjske knjige: Tokom učenja učenik će moći da prepozna i objašnjava mogućnosti fizičkog vježbanja i igranja u prirodi). Nastavnici/ce sarađuju prilikom izrade planova, usklađujući teme i međupredmetnu korelaciju. Planiranje obuhvata i korekcije nastale na osnovu analize rezultata rada.

Br. ind.	Obrazloženje
	Godišnji plan rada djelimično se realizuje, dijelom i zbog nedostupnosti sale za fizičko vaspitanje tokom radne sedmice.
41971	Nastavnici/ce se pripremaju za nastavu, ali ne kontinuirano i djelimično nepotpuno. Pripreme koje su stavljene na uvid uglavnom imaju jasnu strukturu, ali ne pokrivaju kompletnu tematsku oblast koja se obrađuje. Pripreme djelimično uvažavaju različitosti kod učenika u pogledu njihovog motoričkog znanja i sposobnosti, uključujući i učenike sa teškoćama u razvoju.
41972	Škola raspolaže minimalnim nastavnim sredstvima za realizaciju planiranih programskih aktivnosti. Prostorni uslovi su neodgovarajući kada se nastava realizuje u učionici. U nastavi se koriste raspoloživa nastavna sredstva.
	Preporuke
	Napraviti specifikaciju potreba za realizaciju savremene nastave u kojoj će precizno biti definisana neophodna nastavna sredstva, metodička i stručna literatura i dr.
41973	Ocjenjivanje postignuća učenika se obavlja redovno, ali nije rezultat sistematskog praćenja učenika. Ocjenjivanje se najčešće vrši uoči klasifikacionih perioda. Ocjenjivanje se vrši saglasno propisanim pravilima o ocjenjivanju, ali je primjena različitih vrsta ocjenjivanja neravnomjerna. Srednja ocjena je veoma visoka. Učenici dobijaju povratnu informaciju o ocjeni, ali se zanemaruje njena motivaciona funkcija.
41974	Zahvaljujući izuzetnoj angažovanosti nastavnika, a u saradnji sa učenicima, izrađuju se i obezbjeđuju nastavna sredstva i didaktički materijal. Nastavnici pokreću inicijativu za nabavku nastavnih sredstava potrebnih za realizaciju programskih aktivnosti.
41975	Stručni aktiv razredne nastave podijeljen je na aktivne po razredima (od I do IV). Nastavnici koji predaju u V razredu (nastava je po predmetnim oblastima) uključeni su u rad aktiva odgovarajuće predmetne grupe. Svaki od Aktiva ima svoju svesku zapisnika. Plan rada je zajednički za sve aktivne i ne sadrži pojedine potrebne elemente (usaglašavanje metoda i oblika rada, korelacija među predmetima, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, organizacija i realizacija dopunske i dodatne nastave i slobodnih aktivnosti). Na sastancima se osim organizacije rada na početku godine: izrada godišnjih planova rada (uključujući i izradu planova dopunske, dodatne nastave i slobodnih aktivnosti, iako nije eksplicitno dato Planom) i rasporeda časova, raspravlja o opremanju učionica i izradi plana nabavke i korišćenju nastavnih sredstava, pedagoškoj dokumentaciji i njenom vođenju. Na aktivima se raspravlja o stručnom usavršavanju nastavnika (individualno, unutar i van Ustanove), upoznaju članovi Aktiva sa izradom IROP-a, pravi plan saradnje sa roditeljima itd. Poslije klasifikacionih perioda za učenike prvog ciklusa prikazana je distribucija nivoa postignuća po predmetima, na nivou odjeljenja i razreda. Distribucija opšteg postignuća učenika data je po svim odjeljenjima i razredima i za odjeljenja četvrtog razreda je dopunjena prosječnom ocjenom i procentom prelaznosti. Ne rade se kvantitativna i kvalitativna analiza postignuća učenika, niti se predlažu mjere za njihovo poboljšanje. Aktivni planiraju organizaciju oglednih časova, ali ih i ne realizuju (realizovan je samo ogledni čas iz Fizičkog vaspitanja). Prethodne školske godine Aktiv trećeg razreda je samo prikazao rezultate sa eksterno-interne provjere znanja (broj učenika, prosječnu ocjenu i procenat prelaznosti po odjeljenjima i na nivou razreda). Aktivni se bave i organizacijom raznih manifestacija i obilježavanja važnih datuma. Rad aktiva u skladu je sa planiranom dinamikom pa su za prethodnu školsku godinu održali od sedam do dvanaest sjednica, a tekuće školske godine uglavnom šest sastanaka.

Prosvjetni nadzornik: Milica Čabarkapa

6.1.1.3. Matematika

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 21

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 7

Posjećena odjeljenja: I-2, I-5, II-1, II-4, III-3, IV-2 i V-5

Broj posjećenih časova: 7

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	41978	Organizacija nastave/učenja na času	8	X		
11	41979	Planiranje nastave	7	X		
11	41980	Pisane pripreme za čas	7	X		
11	41981	Upotreba nastavnih sredstava	7	X		
10	41982	Ocjenjivanje	8	X		
9	41983	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	7	X		
8	41984	Rad Stručnog aktiva	6	X		
5	41985	Dopunska nastava	7	X		
5	41986	Dodatna nastava	7	X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			7.32	USPJEŠNO		

Br. ind.	Obrazloženje
41978	Većina posjećenih časova organizovana je u duhu aktivne nastave/učenja, pogodnom kombinacijom metoda i oblika rada i odgovarajućom upotrebom didaktičkog materijala. U uvodnom dijelu posjećenih časova, uglavnom putem unutarpredmetne korelacije, izvršena je motivaciono-saznajna priprema učenika za rad i istaknut cilj nastave/učenja. Izbor zadataka i sadržaja je prilagođen uzrasnim mogućnostima učenika. Nastavnice ukazuju na primjenu izučavanih sadržaja u nastavi i svakodnevnom životu i stvaraju situacije (posebno u IV-2, III-3, II-1 i I-5) u kojima se učenici podstiču na razmišljanje, slobodno izražavanje svojih ideja, misli, osjećanja i stavova. Atmosfera na časovima je uglavnom ugodna i radna.

Br. ind.	Obrazloženje
	Pojašnjenja i uputstva upućena učenicima su blagovremena, jasna, precizna i u funkciji su ostvarivanja planiranih ishoda učenja. Uz pomoć usmjeravajućih pitanja (posebno, niza pitanja za rješavanje tekstualnih zadataka) nastavnice kod učenika koncentrišu pažnju i rade na usvajanju i primjeni računskih operacija, razvijanju i oblikovanju logičkih operacija, kao i na razvijanju pozitivnih stavova. Povratne informacije su prisutne u većem dijelu procesa nastave i učenici se pravilno usmjeravaju i povaljuju za napore i postignuća. Učenici su pažljivi, aktiviraju ranije stečena znanja, uglavnom samostalno izvršavaju planirane aktivnosti, rješavaju predviđene zahtjeve i zadatke pa su planirani ishodi učenja u veoma dobroj mjeri i ostvareni.
41979	Godišnji planovi rada, osim za III (145 časova) i IV razred (141 čas) urađeni su za 34 sedmice, odnosno 136 časova i po razredima imaju različitu formu. Planovi za razrede prvog ciklusa nemaju tabelarni spisak obrazovno-vaspitnih ishoda sa brojem časova za njihovu realizaciju. Unutar planova u koloni za obrazovno-vaspitne ishode dati su njihovi nazivi (osim za I razred) i sadržaji. Ishodi učenja za koje je određen redni broj časa (osim za IV razred) raspoređeni su po obrazovno-vaspitnim ishodima i mjesecima. Za ishode učenja određeni su sadržaji, a ponekad je naznačena i korelacija. Časovi koji su posvećeni lokalnoj zajednici, preduzetničkom učenju i učenju za održivi razvoj posebno su označeni u planovima za II, IV i V razred. U planovima se obrazovno-vaspitni ishodi presijecaju, pa imaju i promijenjen redosljed. Dinamika realizacije je uglavnom u skladu sa planiranjem. Nastavnice ne pišu osvrt o realizaciji.
	Preporuke
	Sve uočene nedostatke plana, kao i uslove koji su doveli do određenih odstupanja treba bilježiti i pri novom planiranju uzeti u obzir.
41980	Sve nastavnice imaju pripreme za neposredno izvođenje časa koje se razlikuju po formi i sadržaju. U svim pripremama su dati obrazovno-vaspitni ishodi i ishodi učenja. Uglavnom su napisane relevantne aktivnosti učenika, koje se ponekad prepliću sa proceduralnim aktivnostima učenika i nastavnica, ili se prepoznaju u očekivanim odgovorima na niz pitanja, zahtjeva i zadataka koje postavljaju nastavnice. U nekim pripremama aktivnosti učenika su raspodijeljene po numerisanim aktivnostima, koje uglavnom odgovaraju fazama časa. Sastavni dio priprema su nastavni zadaci i nastavni listići. Nastavnice su pokazale više priprema u štampanoj formi, u fascikli (II-1) ili u svesci priprema (III-3 i IV-2) sa dobro razrađenim didaktičko-metodičkim rješenjima, ali u njima ne pišu osvrt o realizaciji. Pri realizaciji pripreme, ciljevi i ishodi učenja su povezani sa aktivnostima učenika potrebnim za njihovo ostvarivanje.
	Preporuke
	U pisanim pripremama poslije jednog, dva ili više časova koji se odnose na isti ishod učenja potrebno je pisati osvrt na realizaciju sa odgovarajućim dopunama-poboljšanjima koje treba koristiti u budućem radu.
41981	Škola uglavnom raspolaže nastavnim sredstvima, nastavnim pomagalicama i stručnom literaturom prema resursima za realizaciju Predmetnog programa. Na posjećenim časovima nastavnice su koristile nastavne listiće, plakate, ukrštenicu, slagalicu, kartončiće i uglavnom aplikacije brojeva, krede u boji, bojice, lijepak. Iako se u učionici prvog razreda (I-2 i I-5) nalaze ruska i švedska-poziciona računaljka, na posjećenim časovima nijesu se koristile. U nastavi se koriste odobreni udžbenici uz upotrebu odgovarajuće dodatne literature. Primjena računara i prateće opreme u nastavi je rijetka (nastavnica odjeljenja II-1 ima svoj web-sajt).
	Preporuke
	U nastavi koristiti dostupna nastavna sredstva i pomagala. Primjenjivati računare i multimedijalnu tehnologiju u nastavi i učenike upućivati na dodatnu literaturu i internet.
41982	Nastavnice kombinuju metode provjeravanja znanja i različite tehnike ocjenjivanja (usmeno i pisano provjeravanje, domaći zadaci, aktivnosti na času itd.). Aktivnosti i postignuća učenika se redovno prate, provjeravaju, vrednuju i evidentiraju u odjeljenjskim knjigama, a kod skoro svih nastavnica i u ličnim bilježnicama. Nastavnice (I-5, II-1, II-4, III-3 i IV-2) su pokazale odgovarajuće evidencije u kojima uglavnom po klasifikacionim periodima, obrazovno-vaspitnim ishodima ili njihovim segmentima i načinima provjere, bilježe postignuća učenika po predmetima. Nastavnica u IV-2 redovno dopunjuje portfolio učenika i učenike uči samoocjenjivanju (u svojim sveskama po načinima provjere sami evidentiraju svoje aktivnosti-postignuća). Učenici uglavnom redovno rade domaće zadatke, a nastavnice povremeno pregledaju rad učenika (udžbenici i sveske). Sveske učenika II-1 su veoma uredne, pregledne i često se pregledaju. Prosječna ocjena i procenat prelaznosti na kraju trećeg klasifikacionog perioda u IV-2 su 3,50 (100%), a u V-5 su 3,14 (92,58%), a na trećem pisanom zadatku su 2,37 (69,23%). Distribucija ocjena na pisanom zadatku je nepovoljna (skupa ocjenama odličan i vrlo dobar ocijenjeno je 26,92%, ocjenom dobar 15,38%, ocjenom dovoljan 26,92% i ocjenom nedovoljan 30,77% učenika. Izbor zadataka za pisani zadatak je u skladu sa preporukama Komisije za izradu Predmetnog programa (u pogledu složenosti), ali nije u potpunosti primjeren mogućnostima učenika (četiri zadataka sa više zahtjeva) i zahtjevniji sadržaji (operacije sa višecifrenim brojevima i rješavanje odgovarajućih jednačina). Za ocjenjivanje pisanih zadataka koristi se bodovna skala. Pokazano znanje učenika na posjećenim časovima uglavnom je kompatibilno sa upisanim ocjenama u odjeljenjskim knjigama.
41983	Učionice posjećenih odjeljenja uglavnom su dovoljno prostrane i svijetle i zadovoljavaju zdravstvene zahtjeve i potrebe učenika. U svim učionicama (V-5 koristi učionicu za predmetnu nastavu) osim odgovarajućih plakata iz drugih predmeta i obilja dječjih likovnih i drugih radova (koji ponekad opterećuju prostor) ima plakata sa sadržajima iz matematike koji podržavaju dosadašnji proces učenja. Uglavnom, lijepo (II-1, IV-2) i soldno (II-4 i III-3) uređen učionički prostor je i estetski i saznajno podsticajan izvor znanja van udžbenika i predstavlja prijatan ambijent za boravak i učenje učenika. U učionici prvog razreda postojeći plakati iz matematike ne zauzimaju adekvatno mjesto, nalaze se pozadi, pa nijesu u dovoljnoj mjeri u funkciji nastave matematike. Za posjećene časove sve nastavnice su osmislile i izradile odgovarajući didaktički materijal (nastavni listići, skice, plakati, ukrštenice, dopunjalke-skrivalice, slagalice, kartončiće, aplikacije) i time doprinose očiglednosti nastave, motivaciji, boljem razumijevanju nastavnih sadržaja i lakšem sticanju znanja i vještina učenika.
	Preporuke
	Učionički ambijent obogatiti plakatima i panoima sa bazičnim matematičkim sadržajima, koji će biti

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	istaknuti na vidnom mjestu u učionici, kako bi ona bila ugodno, stimulativno i saznajno mjesto za nastavu i učenje.
41984	<p>Stručni aktiv razredne nastave podijeljen je na aktive po razredima (od I do IV). Nastavnici koji predaju u V razredu (nastava je po predmetnim oblastima) su uključeni u rad aktiva odgovarajuće predmetne grupe. Svaki od Aktiva ima svoju svesku zapisnika. Plan rada je zajednički za sve aktive i ne sadrži pojedine potrebne elemente (usaglašavanje metoda i oblika rada, korelacija među predmetima, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, organizacija i realizacija dopunske i dodatne nastave i slobodnih aktivnosti). Na sastancima se osim organizacije rada na početku godine: izrada godišnjih planova rada (uključujući i izradu planova dopunske, dodatne nastave i slobodnih aktivnosti, iako nije eksplicitno dato Planom) i rasporeda časova, raspravlja o opremanju učionica i izradi plana nabavke i korišćenju nastavnih sredstava, pedagoškoj dokumentaciji i njenom vođenju. Na aktivima se razgovara o stručnom usavršavanju nastavnika (individualno, unutar i van Ustanove), izradi Ličnog plana profesionalnog razvoja, upoznaju članovi Aktiva sa izradom IROP-a, pravi plan saradnje sa roditeljima itd. Poslije klasifikacionih perioda za učenike prvog ciklusa prikazana je distribucija nivoa postignuća po predmetima, na nivou odjeljenja i razreda. Distribucija opšteg postignuća učenika data je po svim odjeljenjima i razredima i za odjeljenja četvrtog razreda je dopunjena prosječnom ocjenom i procentom prelaznosti. Ne rade se kvantitativna i kvalitativna analiza postignuća učenika, niti se predlažu mjere za njihovo poboljšanje. Aktivni planiraju organizaciju oglednih časova, ali ih i ne realizuju (realizovan je samo ogledni čas iz Fizičkog vaspitanja). Prethodne školske godine Aktiv trećeg razreda je samo prikazao rezultate sa eksterno-interne provjere znanja (broj učenika, prosječnu ocjenu i procenat prelaznosti po odjeljenjima i na nivou razreda). Aktivni se bave i organizacijom raznih manifestacija i obilježavanja važnih datuma. Rad aktiva u skladu je sa planiranom dinamikom, pa su za prethodnu školsku godinu održali od sedam do dvanaest sjednica, a tekuće školske godine uglavnom šest sastanaka.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na nivou Aktiva na kraju svakog klasifikacionog perioda raditi kvantitativno-kvalitativnu analizu postignuća učenika po predmetima, na nivou razreda i Škole i vršiti uporednu analizu postignuća po klasifikacionim periodima. Realizovati ogledne časove i međusobne hospitacije nastavnika i analizirati ih u cilju stručnog usavršavanja na internom nivou.</p>
41985	<p>Dopunska nastava je planirana i urađeni su planovi po razredima Za posjećena odjeljenja u odjeljenjskim knjigama postoji evidencija o ovoj nastavi (spisak učenika i održani časovi). Po odjeljenjima ukupno za sve predmete održano je od 19 do 22 časa, ali nema evidencije o njihovom prisustvu i zabilješki o napredovanju.</p> <p>Preporuke</p> <p>U odjeljenjskoj knjizi po datumima evidentirati prisustvo učenika ovim časovima, a u svesci evidencije osim evidentiranog prisustva časovima, pisati i komentare o napredovanju ovih učenika.</p>
41986	<p>Urađeni su planovi za dodatnu nastavu za sve razrede (po mjesecima i obrazovno-vaspitnim ishodima dati su redni broj časa, ishodi učenja, sadržaji). U odjeljenjskim knjigama posjećenih odjeljenja postoje spiskovi učenika i realizovani časovi.</p>

6.1.2. Obavezni nastavni predmeti

Prosvjetni nadzornik: Milica Vušurović							
6.1.2.1. Biologija							
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2							
Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2							
Posjećena odjeljenja: VI-1,VIII-2, VIII-3, IX-2							
Broj posjećenih časova: 4							
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta		
OPŠTI INDIKATORI				VU	U	Z	NZ
30	41987	Organizacija nastave/učenja na času	7		X		
11	41988	Planiranje nastave	8		X		
11	41989	Pisane pripreme za čas	7		X		
11	41990	Upotreba nastavnih sredstava	6		X		
10	41991	Ocjenjivanje	8		X		
9	41992	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	6		X		
8	41993	Rad Stručnog aktiva	6		X		
5	41994	Dopunska nastava	8		X		
5	41995	Dodatna nastava	8		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			7.03	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
41987	U toku nadzora časovi biologije su zaokruženi kao cjelina sa postignutim ishodima učenja. Nastava biologije u šestom i devetom razredu se korektno realizuje sa nešto tradicionalnijim pristupom. Kombinuju se						

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>nastavne metode (dijaloška, monološka, demonstrativno-ilustrativna, metoda rada sa udžbenikom) i oblici rada (frontalni i grupni rad). Za rad grupa pripremljeni su nastavni listići i didaktički materijal (trodimenzionalni modeli, sheme, panoji) koji je korišten u određenoj mjeri. U toku nastave učenici zapisuju dio nastavnog sadržaja što utiče na pad dinamike časa i umanjuje motivisanost učenika za dalji rad. Upotreba nastavnih tehnika i metoda koje podstiču aktivno učenje i razvijaju kritičko mišljenje i funkcionalnu pismenost zastupljena je u manjoj mjeri, što su i učenici istakli u neposrednoj komunikaciji tokom nadzora. Svojim ponašanjem nastavnice promoviraju nastavničku profesiju. U odjeljenjima osmog razreda zastupljanja je interakcija na relaciji nastavnica –učenici tokom znatnog dijela nastavnog procesa što je uticalo na dobru dinamiku časova i aktivnost većeg broja učenika. U uvodnom dijelu nastavnog procesa pitanjima koja su podsticala više kognitivne nivoe (analiza i zaključivanje) postignuta je vertikalna korelacija i motivaciona priprema učenika. Nastavnica umješno koristi tablu i daje sistematičnu i preglednu shemu pojmova. Tokom rada učenici su dobili jasne instrukcije za rad i pravovremeno su upućeni na nastavna sredstva na kojima su radili postavljene zadatke. Takođe, tokom izlaganja konstantno su upućivani da povežu svoja izlaganja sa didaktičkim materijalom. Za učenika koji radi po IROP-u pripremljeni su diferencirani zadaci i poseban didaktički materijal. Evidentan je trud nastavnice da zainteresuje i aktivira sve učenike tokom nastavnog procesa. Zadaci kojim bi se podstakla funkcionalna i naučna pismenost nijesu zastupljeni u dovoljnoj mjeri. Otežavajuća okolnost za rad u ovoj školskoj godini je i dimenzioniranje nastavnog sadržaja zbog objektivnih razloga.</p> <p>Preporuke</p> <p>U planiranju i realizaciji nastave biologije planirati zadatke, aktivnosti, nastavne metode, oblike rada i didaktički materijal kojim će se podsticati aktivno učenje, razvoj funkcionalnih znanja i naučne pismenosti.</p>
41988	<p>Godišnji planovi rada su blagovremeno urađeni i usvojeni na sastanku Aktiva. Datum usvajanja je naznačen u svim planovima. Planovi sadrže potrebne elemente. Dat je okvirni broj časova za obrazovno-vaspitne ishode. Planovi su u skladu sa Predmetnim programom, mada je potrebno (posebno u šestom razredu, a narednih godina i u drugim razredima) više zastupiti primjenu naučnih metoda posmatranja, praćenja, eksperimentisanja i drugo. Ishodi posvećeni specifičnostima lokalne sredine su naznačeni, kao i ishodi iz međupredmetnih tema sa jasnom vezom ishod međupredmetne teme-ishod Predmetnog programa. Osvrt na realizaciju se daje sporadično u vidu konstatacija.</p> <p>Preporuke</p> <p>Raditi osvrt na realizaciju sa komentarima, sugestijama i prijedlozima za njihovu korekciju.</p>
41989	<p>Nastavnice su dale dio priprema na uvid u štampanoj formi, dok je već dio u elektronskoj. Pripreme imaju formu preporučenu od strane Zavoda za školstvo. Razrađene su kroz korake iz kojih se može sagledati tok časa. Uglavnom dobro osmišljene aktivnosti se realizuju u određenoj mjeri. Osvrt na realizaciju se ne daje.</p> <p>Preporuke</p> <p>Realizovati čas shodno datoj pripremi sa akcentom na aktivnosti učenja. Davati osvrt na realizaciju u cilju korekcije pripreme za naredni period.</p>
41990	<p>Škola raspolaže određenim brojem nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju Predmetnog programa. Tokom opserviranih časova koristili su se trodimenzionalni modeli, reljefi, sheme, panoji koje su izradili učenici, grafoskop, nastavni listići i odobreni udžbenici i radna sveska. Upotreba didaktičkog materijala je zastupljena i svrsishodnija u osmom razredu. Aktiv biologa ne raspolaže informatičkom tehnologijom i rijetko je zastupljena u realizaciji časova.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti savremena nastavna sredstva za realizaciju nastave biologije.</p>
41991	<p>U odjeljenjskim knjigama evidentirane su ocjene sa usmene i pisane provjere znanja. Nastavnice koriste lične bilježnice za kontinuirano praćenje rada učenika. Vrednuju više aspekata rada (usmena i pisana provjera, aktivnost na času, domaći zadaci, referati). U pisanoj provjeri najčešće se koriste pitanja otvorenog i poluotvorenog tipa koja uglavnom podstiču reprodukciju usvojenih znanja, rjeđe različita pitanja zatvorenog tipa, slike i sheme. Učenici su upoznati sa bodovima koje nosi svako pitanje. Date ocjene uglavnom odgovaraju pokazanom znanju što potvrđuje eksterno testiranje (na eksternom testiranju postignuća učenika iz biologije prethodne godine su bila na naprednom nivou i nešto viša u poređenju sa prosječnom školskom ocjenom 4,20-4,10). Takođe, u razgovoru sa učenicima različitih razreda i nivoa postignuća tokom nadzora, istaknuto je da je ocjenjivanje pravično i da nemaju primjedbi na ovaj segment rada nastavnica biologije.</p>
41992	<p>Nastava biologije realizuje se u kabinetu biologije i učionicama opšte namjene. Kabinet je uredan, opremljen starijim namještajem. Na zidovima je istaknut didaktički materijal koji podsticajno djeluje na učenike. Oplemenjeno je i sobnim biljem, ali nedostaju učnički radovi koji nastaju tokom različitih oblika nastave. Specifikacija potrebnih nastavnih sredstava i pomagala nije urađena u ovoj školskoj godini, iako se u neposrednoj komunikaciji sa upravom Škole istaknuta potreba nabavke informatičke tehnologije.</p> <p>Preporuke</p> <p>Uraditi specifikaciju nastavnih sredstava i pomagala prema resursima Predmetnog programa.</p>
41993	<p>U ovoj školskoj godini Stručni aktiv (priroda, biologija, hemija) je realizovao pet sjednica, uglavnom u skladu sa Godišnjim planom rada. Zapisnici nemaju odgovarajuću formu sa zaključcima i preporukama za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada. Aktiv je planirao razmatranje više stručnih i organizacionih pitanja (podjelu časova po predmetima, usvajanje planova rada za sve oblike nastave, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, analiza postignuća učenika, stručno usavršavanje, priprema učenika za školska takmičenja, prijedlozi za poboljšanje obrazovno-vaspitnog rada). Uvidom u realizaciju može se zaključiti da je rad Aktiva više formalne prirode bez potrebnih analiza, zaključaka i preporuka. Na sjednicama su usvojeni svi planovi rada, ali nije razgovarano o opremljenosti kabineta, potrebnoj stručnoj literaturi, kriterijumima ocjenjivanja. Dat je raspored časova dopunske i dodatne nastave. Vršiti se kvantitativna analiza postignuća sa tabelarnim prikazom distribucije ocjena, prosječnom ocjenom i procentom prelaznosti. Izostaje detaljna kvalitativna analiza, a kao prijedlog mjera za poboljšanje uspjeha navodi se realizacija časova dopunske i dodatne nastave. Nema</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	evidencije oglednih časova. U zapisniku je navedena konstatacija o hospitacijama časova bez potrebnih podataka i analize hospitovanih časova. Organizuju se školska takmičenja iz biologije, daje lista prijedloga izbornih predmeta i navode seminari kojima su nastavnice prisustvovala.
	Preporuke
	U plan rada Aktiva uključiti potrebna stručna pitanja, vršiti analize sa zaključcima i prijedlozima mjera za poboljšanje rada.
41994	U odjeljenjskim knjigama za ovu i prethodnu školsku godinu evidentirani su časovi dopunske nastave, imena učenika i njihova odsustvovanja. Nastavnice rade po usvojenim planovima koji sadrže vremenski okvir realizacije, obrazovno-vaspitne ishode, ishode učenja i drugo. Takođe, nastavnice vode lične dnevnik rada za ovaj oblik nastave, ali izostaje analiza efekata rada i prijedlog mjera za njihovo poboljšanje.
	Preporuke
	Analizirati efekte dopunske nastave i predlagati mjere podrške učenicima koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva.
41995	U razgovoru sa grupom učenika tokom nadzora uočava se da se dodatna nastava realizuje o čemu svjedoči evidencija u odjeljenjskim knjigama i dnevnicima rada. Godišnji planovi sadrže potrebne elemente. U pojedinim planovima za ovaj oblik nastave nijesu dati zahtjevniji ishodi učenja. Organizuju se školska takmičenja, a dodatni rad se ostvaruje i putem Ekološke sekcije. Učenici smatraju da bi procedura identifikacije učenika za ovaj oblik rada trebala da bude jasnija.

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vučinić-Gujić

6.1.2.2. Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 4

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 4

Posjećena odjeljenja: VI-1, VII-1, VIII-2, VIII-4

Broj posjećenih časova: 4

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI				VU	U	Z	NZ
30	41996	Organizacija nastave/učenja na času	7		X		
11	41997	Planiranje nastave	7		X		
11	41998	Pisane pripreme za čas	6		X		
11	41999	Upotreba nastavnih sredstava	6		X		
10	42000	Ocjenjivanje	7		X		
9	42001	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	7		X		
8	42002	Rad Stručnog aktiva	6		X		
5	42003	Dopunska nastava	6		X		
5	42004	Dodatna nastava	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.65	UGLAVNOM USPJEŠNO			

Br. ind.	Obrazloženje
41996	U nastavi dominiraju tradicionalni oblici i metode rada. Jasna strukturiranost većine posjećenih časova ogledala se u izdvojenim etapama rada i aktivnostima usklađenim s planiranim ishodima učenja. Uvodna motivacija ostvarena je obnavljanjem prethodno izučavanih pojmova ili razgovorom o svakodnevnom životnim situacijama tematski povezanim sa planiranim nastavnim sadržajima. Nastavnice su davale jasne instrukcije. Nastava književnosti (VII-1, VIII-4) zasnovana je na komunikacijskom pristupu uz svrsishodnu upotrebu dostupnih nastavnih sredstava. Učenici su usmjeravani na iskazivanje literarno-estetskog doživljaja i interpretaciju teksta. Podsticane su misaone aktivnosti učenika, ali su bila zastupljena i pitanja reproduktivnog karaktera. Izostala je aktivnost većeg broja učenika, kao i primjeri saradničkog učenja. U nastavi jezika dijaloškom i tekstovnom metodom učenici su upućivani na usvajanje gramatičkih pojmova (VI-1) i značaj funkcionalne pismenosti (VIII-2). U pojedinim etapama časa nedostajao je viši stepen primjenljivosti izučavanih sadržaja. U nastavi je povremeno prisutna unutarpredmetna povezanost, dok korelacija sa drugim predmetima nije u dovoljnoj mjeri zastupljena. Odnos nastavnica prema učenicima, kao i učenika međusobno, bio je korektan. Ishodi učenja uglavnom su provjereni na svim posmatranim časovima.
41997	Godišnji planovi urađeni su blagovremeno i usvojeni na sastanku Stručnog aktiva. Sadrže potrebne elemente (obrazovno-vaspitne ishode, ishode učenja, pojmove/sadržaje, korelaciju i međupredmetne teme i broj časova za realizaciju). Podjela nastavnog fonda na oblasti (jezik/književnost) u skladu je sa Predmetnim programom. Planu za šesti razred nedostaje distribucija nastavnog fonda. U planiranju obrazovno-vaspitnih ishoda koji se odnose na stvaranje tekstova po ugledu na neumjetničke (nastava jezika) i umjetničke (nastava književnosti) nije u potpunosti ispoštovan procesni pristup preporučen Predmetnim programom. Izostaje kvalitativni osvrt na realizaciju godišnjih planova rada.
	Preporuke
	U realizaciji obrazovno-vaspitnog ishoda 4 (nastava jezika) i 7 (nastava književnosti) poštovati u potpunosti procesni pristup preporučen Predmetnim programom. Vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju godišnjih planova rada.

Br. ind.	Obrazloženje
41998	<p>Pripreme za posjećene časove sadrže obrazovno-vaspitne ishode, ishode učenja i sadržaje/pojmове, a tok časa predstavljen je kroz aktivnosti učenika i nastavnika. Navedene su nastavne metode i oblici rada, ali ne i nastavna sredstva i korekcija. Za ostale časove pojedine nastavnice nijesu dale na uvid pripreme ili se koriste stare pripreme u formi skice.</p> <p>Preporuke</p> <p>Kontinuirano izrađivati didaktičko-metodičke pripreme za neposrednu realizaciju časova.</p>
41999	<p>Nastavni proces realizuje se uglavnom upotrebom osnovnih nastavnih sredstava. Odobrene čitanke i udžbenici iz jezika koriste se u dovoljnoj mjeri. Nastavnice povremeno izrađuju nastavne listiće i pripremaju odgovarajući didaktički materijal. Upotreba IK tehnologije je zanemarena.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obezbijediti za Aktiv minimum potrebnih savremenih nastavnih sredstava (kompjuter, projektor) i koristiti ih u cilju funkcionalnijeg ostvarivanja ishoda učenja predviđenih Predmetnim programom.</p>
42000	<p>Učenička postignuća provjeravaju se usmenim i pisanim putem. Pojedine nastavnice dale su na uvid ličnu bilježnicu u kojoj evidentiraju napredovanje učenika na osnovu različitih elemenata praćenja (aktivnost na času, lektira, izrada domaćih zadataka, izražajno recitovanje i dr.). Uvidom u odjeljenjske knjige zapaža se da učenici imaju više ocjena na usmenim i pisanim provjerama u toku jednog klasifikacionog perioda. Na posjećanim časovima nijesu vrednovana postignuća učenika. Testovi dati na uvid sadrže zadatke uglavnom osnovnog kognitivnog nivoa i otvorenog tipa. Izostaju pitanja koja upućuju na razumijevanje pročitanog i razvoj čitalačke pismenosti. U testovima je uglavnom istaknuta bodovna skala i broj bodova pored svakog pitanja. Teme za pismeni zadatak odgovaraju uzrastu učenika, ali uz brojčanu ocjenu nekad nedostaje pisano obrazloženje ili nije svobuhvatno. Prosječna ocjena učenika petog razreda (3,71; 3,87) znatno je viša u odnosu na postignuća učenika šestog i starijih razreda (2,75; 2,72; 2,89 i 3,00), što upućuje na potrebu da se na nivou Aktiva ujednači kriterijum ocjenjivanja. Postignuća učenika devetog razreda na eksternoj provjeri znanja školske 2016/2017. godine (2,74) znatno su niža u odnosu na školska postignuća (3,81), pa u tom segmentu ima prostora za unapređenje.</p> <p>Preporuke</p> <p>Utvrđiti kriterijume ocjenjivanja na nivou Aktiva. Uspostaviti stručnu saradnju nastavnika koji predaju petom i šestom razredu u cilju ujednačavanja kriterijuma ocjenjivanja.</p>
42001	<p>Nastava se realizuje u učionicama opšte namjene, tako da su u njima zastupljeni edukativni sadržaji iz različitih predmeta. Primjetni su u manjoj ili većoj mjeri (u zavisnosti od učionica) didaktički materijali iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost koji ukazuju na realizovane obrazovne ciljeve. Takođe, u jednoj učionici postoji priručna biblioteka i istaknuta je „čitalačka karta“ koja motivaciono djeluje na učenike. Učenički radovi iz nastave književnosti i izbornog predmeta Literarna i novinarska radionica istaknuti su u holu Škole.</p>
42002	<p>Godišnji plan rada Stručnog aktiva uglavnom sadrži potrebne elemente. Aktiv broji šest članova i pripadaju mu nastavnici koji predaju od petog do devetog razreda. Međutim, evidencija u svesci Aktiva ukazuje da realizacija povremeno odstupa u odnosu na planirano. Na kraju svakog klasifikacionog perioda tabelarno se predstavljaju postignuća učenika po odjeljenju i nastavniku, kao i postignuća učenika na izornoj nastavi. Takođe, istaknuta je prosječna ocjena i procenat prelaznosti na nivou Aktiva, a povremeno i uporedni tabelarni prikaz po klasifikacionim periodima. Izostaje kvantitativno-kvalitativna analiza postignuća učenika i prijedlog mjera za njihovo poboljšanje. Prezentuju se postignuća učenika drugog i trećeg obrazovnog ciklusa na eksterno-internoj i eksternoj provjeri znanja (srednja ocjena i procenat prelaznosti), ali se ne vrši uporedna analiza u odnosu na zaključne ocjene na kraju nastavne godine. Na početku nastavne godine istaknut je raspored održavanja dopunske i dodatne nastave, ali nema evidencije o analizi efekata ovog vida nastave na postignuća učenika. U zapisnicima sa sastanaka Aktiva postoje podaci da se učenički radovi šalju na literarne konkurse, priprema zbornik učeničkih literarnih radova, blagovremeno izrađuje IROP, ali nedostaje razmatranje stručnih tema koje bi uticale na unapređenje obrazovno-vaspitnog procesa. Tekuće i prošle školske godine nijesu realizovani ogledni/ugledni časovi i hospitacije na nivou Aktiva. O kriterijumima ocjenjivanja postoje uopštena zapažanja. Aktiv konstatuje da će u realizaciji Predmetnog programa koristiti nastavna sredstva koja su bila u upotrebi u prethodnoj godini, ali nema evidencije da je izvršena specifikacija potrebnih nastavnih sredstava i dostavljena upravi Škole. Pojedinih zapisnicima nedostaje viši stepen ažurnosti (nepotpun datum, odvajnje sadržaja tačaka dnevnog reda i dr.).</p> <p>Preporuke</p> <p>Na kraju svakog klasifikacionog perioda vršiti kvantitativno-kvalitativnu analizu postignuća učenika. Razmatrati stručne teme u cilju unapređenja nastavnog procesa i poboljšanja postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja. Realizovati ogledne/ugledne časove i hospitacije na nivou Aktiva.</p>
42003	<p>Nastavnice su izradile planove dopunske nastave. U dnevnicima rada dopunske nastave navedeni su učenici koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva, ali često izostaje evidencija o njihovom prisustvu. Organizuje se od oktobra ili novembra i tekuće školske godine realizovano je od dvanaest do sedamnaest časova. Uvidom u pojedine odjeljenjske knjige iz prošle školske godine uočava se da su dopunsku nastavu povremeno organizovale pojedine nastavnice. U zapisnicima sa sastanaka Stručnog aktiva izostaje analiza efekata ovog vida nastave na postignuća učenika.</p> <p>Preporuke</p> <p>Kontinuirano realizovati dopunsku nastavu i analizirati efekte ovog vida nastave na postignuća učenika.</p>
42004	<p>Urađeni su planovi dodatne nastave. Realizuju je pojedine nastavnice, ali ne istim intenzitetom. Uvidom u određene odjeljenjske knjige od školske 2016/2017. godine zapaža se izostanak redovnog organizovanja ovog vida nastave. Međutim, u zapisniku sa sastanaka Stručnog aktiva postoji evidencija da se na časovima dodatne nastave učenici pripremaju za eksternu provjeru znanja. Dodatni rad s učenicima nastavnice ostvaruju u okviru recitatorske i literarne sekcije.</p>

Prosvjetni nadzornik: mr Fadila Kajević								
6.1.2.3. Engleski jezik								
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 6								
Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 5								
Posjećena odjeljenja: V-1, V-2, VI-3, VII-2, VIII-1								
Broj posjećenih časova: 5								
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta				Bodovi	Procjena kvaliteta		
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z	NZ
30	42005	Organizacija nastave/učenja na času			7		X	
11	42006	Planiranje nastave			6		X	
11	42007	Pisane pripreme za čas			7		X	
11	42008	Upotreba nastavnih sredstava			6		X	
10	42009	Ocjenjivanje			7		X	
9	42010	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač			6		X	
8	42011	Rad Stručnog aktiva			7		X	
5	42012	Dopunska nastava			7		X	
5	42013	Dodatna nastava			8		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja					6.74	UGLAVNOM USPJEŠNO		
Br. ind.	Obrazloženje							
42005	Na posjećenim časovima primijenjene su metode rada koje su u skladu sa ishodima učenja i raspoloživim resursima. Uvodni dio časa služi za povezivanje ranije stečenih znanja sa novim, u okviru tematske cjeline. Naučeni leksički pojmovi obnovljeni su kroz stimulativne aktivnosti: igra asocijacije (V-1), ispunjavanje ukrštenice i role play (V-2), popunjavanje nastavnog listića (VI-3), kviz (VIII-1), ili preko domaćeg zadatka (VII-2). Aktivnosti u glavnom dijelu časa prilagođene su planiranim ishodima učenja. Novi leksički pojmovi prezentovani su u kontekstu, kao i gramatičke strukture. Na časovima je bilo primjera rada u parovima i grupama, ali dominira frontalni oblik rada. Upotreba nastavnih sredstava ograničena je na udžbenik, CD plejer, tablu i nastavne listiće. Dominiraju aktivnosti i zadaci zatvorenog tipa (popunjavanje teksta ili tabela leksičkim ili gramatičkim jedinicama, kontrolisano slušanje i čitanje, pisanje do nivoa rečenice, konverzacija u kojoj nije dovoljno izražena verbalna aktivnost učenika). Rad nastavnica, ujednačen u prethodno navedenim segmentima, značajno se razlikuje na planu upravljanja razredom i uticaja na klimu časa. U V-1 dominira pozitivna interakcija između nastavnice i učenika. Prijatna klima djelimično se izgubila pred sami kraj časa zbog žamora učenika (rad u parovima), koji je nastavnica nepotrebno pokušavala da zaustavi. U V-2 organizacija aktivnosti je dobra, ali je atmosfera usiljena, povremeno napeta. U VI razredu evidentno je da sve funkcioniše po ustaljenim procedurama u radnoj atmosferi, za razliku od VII razreda gdje je nastavnica nesigurna u organizovanju aktivnosti učenika, a naročito prilikom formulisanja instrukcija na ciljnom jeziku. U VIII razredu atmosfera je prijatna tokom cijelog časa.							
42006	U godišnjim planovima rada, navedeni su očekivani ishodi učenja, ali nijesu sinhronizovani sa obrazovno-vaspitnim ishodima. Ima propusta i u formulaciji ishoda. Planovi sadrže pojmove i sadržaje, korelaciju i međupredmetne teme. Usvojeni su na sjednicama stručnih organa.							
	Preporuke							
	Ishode učenja uskladiti sa Predmetnim programom i obrazovno-vaspitnim ishodima. U cilju pojednostavljivanja, obrazovno-vaspitni ishodi mogu se navesti numeracijom, npr. OVI 1, 2, 3 ili 4.							
42007	Na uvid je dat ograničen broj priprema za čas. Sve nastavnice su imale pripreme namjenski urađene za posjećene časove, što je dobar primjer profesionalizma. Nije utvrđeno, međutim, da li je pripremanje redovno kod svih nastavnica. U pojedinim pripremama (3 od 5) navedeni su obrazovno-vaspitni ishodi koji su ili pogrešno formulisani ili nijesu povezani sa ishodima učenja. U jednoj pripremi za svaku aktivnost naveden je jedan ili više ishoda učenja, čija formulacija je jasna, ali sadrži suviše nepotrebnih informacija. Pomenuti nedostaci spadaju u domen planiranja i ne umanjuju vrijednost pripreme. U svim pripremama navedeni su pojmovi i sadržaji, nastavna sredstva, oblici rada i kratak opis aktivnosti učenika sa vremenskom distribucijom.							
42008	Nastavnice koriste osnovna nastavna sredstva: udžbenički komplet, kompakt diskove koji prate udžbenik, tablu i povremeno dodatni didaktički materijal. Vizuelna sredstva se rijetko koriste, čak i slikovni materijal, osim udžbeničkih fotografija. Zapisi na tabli su uglavnom uredni i čitki.							
	Preporuke							
	U nastavi više koristiti vizuelne podsticaje i očigledna sredstva.							
42009	Ocjenjivanje je raznovrsno i javno, a povratna informacija učenicima blagovremena. Poštuju se propisi i preporuke Predmetnog programa. Postignuća učenika se prate i povremeno bilježe u ličnim bilježnicama nastavnica. Vrednuju se svi aspekti nastave, kao i zalaganje učenika. Kriterijum ocjenjivanja pismenih zadataka (i testova) definisan je u formi bodovne skale. Kao najveći nedostatak skale ističemo visoke zahtjeve za ocjenu odličan (90%), a relativno niske za ocjenu dovoljan (25-30%). Učenici su upoznati s elementima i kriterijumom ocjenjivanja.							
42010	Nastava se odvija u klasičnim učionicama. Učionice su tradicionalno namještene. U njima su uglavnom zadovoljeni estetski i zdravstveni zahtjevi. Za realizaciju Predmetnog programa obezbijeđeni su samo osnovni resursi prikladni za verbalnu, auditornu nastavu. U pojedinim učionicama izloženi su radovi učenika, čiji sadržaj i izgled predstavljaju izvanredan primjer dobre prakse.							

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	Za nastavu engleskog jezika obezbijediti multimedijalna nastavna sredstva.
42011	Stručni aktiv za strane jezike broji deset članova (šest nastavnica engleskog jezika i po dva nastavnika francuskog i italijanskog jezika). Plan rada Aktiva usvojen je blagovremeno i u skladu je sa Programom rada (GPRŠ). Aktiv je usvojio godišnje planove rada nastavnika i planove dopunske i dodatne nastave. Analiza postignuća učenika sadrži kvantitativne podatke i predlog mjera za poboljšanje uspjeha. Ogledni časovi planiraju se na početku školske godine, a učešće na seminarima se evidentira i praćeno je kratkim izvještajima. Sačinjen je i raspored održavanja dopunske, dodatne nastave i slobodnih aktivnosti s povremenim osvrtom na realizaciju. Zapisnici sadrže i informacije o učešću i plasmanu učenika na takmičenjima. Analiziraju se rezultati eksterne provjere znanja na kraju drugog i trećeg ciklusa. Aktiv se bavi i drugim pitanjima iz svoje nadležnosti. Nastavnice redovno i aktivno učestvuju u radu Aktiva.
42012	Dopunska nastava se realizuje u skladu sa planom rada. Evidencija je uredna. Vodi se u odjeljenjskim knjigama i posebnim "dnevnicima" rada, kakve posjeduju sve nastavnice. Ovim vidom nastave obuhvaćeno je 10-15% učenika iz svakog odjeljenja.
42013	Dodatna nastava se organizuje za učenike IV-IX razreda u skladu sa planom Aktiva i godišnjim planovima rada. Učenicima se pruža podrška za eksternu provjeru znanja i učešće na takmičenjima. Ove godine učenica IX razreda osvojila je nagradu na Državnom takmičenju sa 113 bodova (jedan bod manje od prvog mjesta). Prošle godine učenik VII razreda osvojio je drugo mjesto na "online" takmičenju u organizaciji Britanskog savjeta.

Prosvjetni nadzornik: Nermin Hajdarpašić

6.1.2.4. Fizičko vaspitanje

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 3

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: IX-1, VIII-3

Broj posjećenih časova: 2

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	42014	Organizacija nastave/učenja na času	7	X		
11	42015	Planiranje nastave	6	X		
11	42016	Pisane pripreme za čas	6	X		
11	42017	Upotreba nastavnih sredstava	5		X	
10	42018	Ocjenjivanje	6	X		
9	42019	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	6	X		
8	42020	Rad Stručnog aktiva	5		X	
5	42021	Dopunska nastava				
5	42022	Dodatna nastava				
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.12	UGLAVNOM USPJEŠNO		

Br. ind.	Obrazloženje
42014	Posjećeni časovi su dobro organizovani. Nastavnici se u organizaciji časa uglavnom rukovode planiranim ciljevima i zadacima. Odabrane nastavne metode i oblici rada usklađeni su sa ciljevima časa. Rad se uvijek ne odvija u skladu sa različitim sposobnostima učenika. Racionalno se koristi vrijeme, prostor, nastavna sredstva i drugi resursi.
42015	Nastavnici posjeduju Godišnje planove rada usklađene sa prethodnim Predmetnim programom. Planovi su iz školske 2016/2017. godine, usvojeni na sjednici Aktiva od 29. 08. 2016. godine. Planovima je izvršena preraspodjela časova po tematskim oblastima na nivou jedne školske godine, ali je izostalo vertikalno usklađivanje fonda časova, na nivou trećeg ciklusa. U programskom dijelu godišnjih planova rada usaglašen je slobodni dio programa i definisan do nivoa ciljeva. Godišnji planovi rada otežano se realizuju zbog nedostatka nastavnih sredstava.
42016	Neposredne pripreme za čas pišu se povremeno. Pripreme, koje su stavljene na uvid, napisane su na tradicionalan način. Uglavnom su vezane za časove koji se realizuju, sa navedenim ciljevima i taksativno pobrojanim aktivnostima. Pripreme imaju jasnu strukturu. Nastavnici uglavnom vode računa o izboru metoda i oblika rada. Pripreme za čas nijesu zasnovane na uvažavanju različitosti kod učenika u pogledu njihovih sposobnosti, znanja i iskustva. Za pripremanje nastavnici koriste stručnu literaturu, internet i druge izvore.
42017	Škola raspolaže samo najosnovnijim nastavnim sredstvima i skromnom stručnom literaturom, što znatno otežava realizaciju planiranih aktivnosti. U nastavi se koriste raspoloživa nastavna sredstva.
	Preporuke
	Napraviti specifikaciju potreba za realizaciju savremene nastave u kojoj će precizno biti definisana neophodna nastavna sredstva, metodička i stručna literatura i dr.
42018	Ocjenjivanje postignuća učenika se obavlja redovno, po kvartalnim periodima, ali nije uspostavljen transparentan sistem praćenja i vrednovanja. Ocjenjivanja je pretežno sumativno. Razlike u kriterijumu ocjenjivanja su neznatne. Srednja ocjena je skoro u svim odjeljenjima iznad 4,00, što ukazuje na nepostojanje jasnog kriterijuma i zanemarivanje motivacione funkcije ocjene. Nastavnici poštuju dogovoreni način informisanja o postignućima učenika. Informisanje je redovno.
42019	Nastava fizičkog vaspitanja realizuje se u školskoj sportskoj dvorani i na školskom poligonu. Prostor uglavnom

Br. ind.	Obrazloženje
	zadovoljava zdravstveno-higijenske uslove. Nastavnici povremeno pokreću inicijativu za nabavku nastavnih sredstava potrebnih za realizaciju obrazovnih ishoda.
42020	Stručni aktiv je konstituisan na sjednici od 28. 08. 2017. godine. Na prvoj, kao ni na narednim sjednicama, kojih je bilo ukupno sedam, nije usvojen Plan rada stručnog aktiva. Analizom aktivnosti ovog organa, preko tačaka dnevnog reda, možemo zaključiti da nijesu zastupljene sve aktivnosti iz nadležnosti ovog organa. Aktiv, najčešće, formalno analizira upjeh učenika. Analiza se sastoji iz statističkog izvještaja o srednjoj ocjeni po odjeljenjima, bez kvalitativne anlike razloga veoma visoke srednje ocjene. Povremeno se razmatraju pitanja od važnosti za obrazovno-vaspitni rad.
	Preporuke
	Stručni aktiv treba da se detaljnije bavi analizom vaspitno-obrazovnog rada, razmatranjem stručnih pitanja, stručnim usavršavanjem, poboljšanjem kvaliteta nastave i učenja, međupredmetnom korelacijom i usaglašavanjem kriterijuma ocjenjivanja.
	Blagovremeno usvojiti Plan rada stručnog aktiva.

Prosvjetni nadzornik: mr Ana Stanišljević

6.1.2.5. Francuski jezik

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: IX-1,VI-1,2,3,4 i VII-3

Broj posjećenih časova: 3

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	42023	Organizacija nastave/učenja na času	9	X		
11	42024	Planiranje nastave	9	X		
11	42025	Pisane pripreme za čas	9	X		
11	42026	Upotreba nastavnih sredstava	8		X	
10	42027	Ocjenjivanje	8		X	
9	42028	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	8		X	
8	42029	Rad Stručnog aktiva	6		X	
5	42030	Dopunska nastava	8		X	
5	42031	Dodatna nastava	8		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			8.36	USPJEŠNO		

Br. ind.	Obrazloženje
42023	Uvodni dio posjećenih časova posvećen je pripremi učenika za proces učenja. Obnovljeni su prethodno izučavani sadržaji, a zatim su nastavnice jasno predložile učenicima aktivnosti koje će se raditi tokom procesa nastave. Metode i oblici rada, kao i odabrane aktivnosti na posjećenim časovima bili su u skladu sa planiranim ishodima učenja. Obje nastavnice su strpljivo i vješto usmjeravale učenike odgovore do očekivanih ishoda, podsticale kod učenika motivaciju, kreativnost i samostalnost u radu. Učenici su rado prihvatili zadatke i aktivnosti i spontano se uključivali u nastavni proces. Pri obraćanju učenicima evidentno je pedagoško umijeće nastavnica. Na posjećenim časovima ostvarena je dobra interakcija, a ishodi učenja ostvareni su na metodski veoma uspješan način.
42024	Godišnji planovi rada urađeni su blagovremeno i usklađeni su sa novim Predmetnim programom. Planirani su obrazovno-vaspitni ishodi časova, ishodi učenja, obavezni pojmovi/sadržaji, broj časa, korelacija. Takođe je planiran i dio koji se odnosi na saradnju sa lokalnom zajednicom. Povremeno se daje i osvrt na realizaciju planova.
42025	Nastavnice se pripremaju za nastavu. Iz tekućih priprema mogu se jasno prepoznati osnovne etape artikulacije časa (uvod, razrada, završni dio). Navedeni su ishodi časa, operativni ciljevi i nastavni sadržaji, nastavne metode, oblici rada, nastavna sredstva, korelacija itd. U nekim pripremama precizno je definisana vremenska dinamika za realizaciju pojedinih aktivnosti.
42026	Raspoloživa nastavna sredstva koriste se redovno, u skladu sa mogućnostima Škole. U nastavi se koriste odobreni udžbenici, radne sveske, uređaj za slušanje. Na posjećenim časovima se koristio i didaktički materijal. Računar i prateća oprema rjeđe se koriste.
42027	Učenici se redovno ocjenjuju. Ocjenjuju se sve četiri jezičke vještine. Pokazano znanje učenika uglavnom je u skladu sa ocjenama u dnevniku. Nastavnice vode evidenciju o postignućima učenika i u svojim ličnim bilježnicama, koje su date na uvid.
42028	Mada je u prethodnom nadzoru sugerisano da se, zbog uspjeha koji učenici postižu iz ovog predmeta i u cilju savladavanja zahtijeva savremenog izučavanja stranog jezika, obezbijedi stalan prostor, nastavnice nemaju učionicu namijenjenu za izučavanje francuskog jezika. Nastavu izvode u učionicama u kojima se izučavaju i drugi predmeti.
42029	Stručni aktiv stranih jezika čine nastavnici engleskog, francuskog i italijanskog jezika. Aktiv ima plan rada koji uglavnom sadrži potrebne elemente. U tekućoj godini održano je pet sjednica. Na njima se, uglavnom, nastoje razmotriti pitanja od važnosti za nastavu stranih jezika koji su zastupljeni u Školi, kao što je, između ostalog, uspjeh učenika poslije klasifikacionih perioda. Međutim, razmatranje se uglavnom svodi na iznošenje podataka vezanih za postignuća učenika, dok se uspjeh kvalitetno ne analizira. Slično je i sa analizom efekata dopunske i dodatne nastave. Nijesmo došli do saznanja u kojoj mjeri dopunska i dodatna nastava predstavljaju dodatnu podršku redovnoj nastavi i procesu učenja i u

Br. ind.	Obrazloženje
	kojoj mjeri rezultiraju uspješnim napredovanjem učenika tokom redovne nastave i dostizanjem ishoda učenja.
	Preporuke
	Vršiti uporedne kvantitativno-kvalitetne analize učeničkih postignuća, sa posebnim osvrtom na rezultate dopunske nastave.
42030	Nastavnice imaju planove dopunske nastave. U dnevnicima rada evidentirana je realizacija časova. Nastavnica koja dopunjuje normu izvodi časove dopunske nastave u matičnoj školi.
42031	Dodatna nastava je planirana i evidentirana, takođe. Nastavnica putem dodatne nastave pomaže učenicima da steknu znanja van udžbenika. Nastavu izvodi sa učenicima IX razreda. Nastavnica koja dopunjuje normu izvodi časove dodatne nastave u matičnoj školi.

Prosvjetni nadzornik: Bušković Dragana

6.1.2.6. Hemija

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 1

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 1

Posjećena odjeljenja: IX-2, VII-3

Broj posjećenih časova: 2

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	42032	Organizacija nastave/učenja na času	6	X		
11	42033	Planiranje nastave	7	X		
11	42034	Pisane pripreme za čas	6	X		
11	42035	Upotreba nastavnih sredstava	4		X	
10	42036	Ocjenjivanje	5		X	
9	42037	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	4		X	
8	42038	Rad Stručnog aktiva	6	X		
5	42039	Dopunska nastava	5		X	
5	42040	Dodatna nastava	4		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja		5.46	ZADOVOLJAVA			

Br. ind.	Obrazloženje
42032	<p>Uvodni dio časa je uglavnom realizovan tako da doprinosi ostvarenju definisanih ishoda učenja. U nastavi je dominantan frontalni oblik rada, dok se ostali oblici rada zanemaruju. Koristi se monološka i dijaloška metoda, kao i njihova kombinacija. Primjena inovativnih metoda u radu je rijetka. Na časovima se rijetko primjenjuju različiti oblici i metode rada, koji bi zadovoljili različite stilove učenja i interesovanja učenika, što u velikoj mjeri rezultira nesistematičnim i neprimjenljivim znanjima. Na časovima je manji broj učenika misaono aktivan. Znatno je broj onih čije su aktivnosti smanjene ili potpuno izostaju. Mnogi se rukovode spoljašnjom motivacijom i potreban im je podsticaj nastavnika. U razredu je prisutno međusobno uvažavanje i saradnički odnos na relaciji učenici-nastavnik. Pitanja nastavnika su usmjerena uglavnom na reprodukovanje naučenog. Povratna informacija je uglavnom prisutna tokom znatnog dijela nastavnog procesa. Osnovni elementi nastavnog časa su uglavnom sagledani i od njih je oblikovana cjelina.</p> <p>Preporuke</p> <p>Koristiti kombinaciju različitih oblika i metoda rada kako bi većina učenika bila motivisana za učenje i misaono aktivna na času. Raditi na razvijanju kompetencija učenika za učenje putem otkrića, rješavanja problema i kooperativnog učenja.</p>
42033	Ishodi u planovima nastavnika su korektno raspoređeni po mjesecima, i sa fondom časova za realizaciju. Poslije svakog mjeseca ili nastavne teme rijetko je dat osvrt na realizaciju sa odgovarajućim dopunama, korekcijama i poboljšanjima.
42034	<p>Nastavnica ima odgovarajuće pripreme za posjećene časove. Pripreme sadrže osnovne elemente za organizaciju nastave i nemaju osvrt na realizaciju.</p> <p>Preporuke</p> <p>Pripreme za čas prilagoditi reformskim zahtjevima sa osvrtom na realizaciju kako bi svaka sljedeća priprema imala odgovarajuće dopune, korekcije i poboljšanja, a sve u cilju unapređenja kvaliteta nastave.</p>
42035	<p>Škola nema kabinet hemije i ne raspolaže potrebnim nastavnim sredstvima i stručnom literaturom. Koristi se skroman didaktički materijal. U nastavi se koriste odobreni udžbenici sa povremenom upotrebom odgovarajuće dodatne literaturre. Primjena računara i prateće opreme u nastavi je zanemarena.</p> <p>Preporuke</p> <p>Koristiti u nastavi relevantna nastavna sredstva i didaktički materijal. Uključiti upotrebu računara u nastavi.</p>
42036	Ocjenjivanje je djelimično u skladu sa Zakonom o osnovnoj Školi. Ocjene nijesu jasno izvedene, već imaju znakove plus i minus. Evidentna je veća učestalost ocjenjivanja pred kraj klasifikacionih perioda, što povećava opterećenje i zamor učenika. Nastavnica kombinuje metode provjere znanja usmenim i pismenim putem. Rijetko se koriste druge tehnike

Br. ind.	Obrazloženje
	ocjenjivanja u cilju što jasnijeg i objektivnijeg provjeravanja učenikovog znanja. Ocjenjivanje je uglavnom javno, ali nastavnik rijetko svoju ocjenu obrazlaže u odjeljenju, prije nego što je unese u odjeljenjsku knjigu. Nastavnica ima bilježnicu u kojoj unosi i prati postignuća učenika. Uvidom u dokumentaciju zapaženo je da učenici imaju veću ocjenu u dnevniku rada od ocjene na eksternoj provjeri znanja.
	Preporuke
	Ocjenjivanje vršiti redovno i blagovremeno, koristeći različite tehnike ocjenjivanja, kako bi data ocjena bila što jasniji pokazatelj učenikovog znanja.
42037	Učionica za nastavu i učenje uređena je na konvencionalan način i malo se vodi računa o estetsko-saznajnoj motivisanosti učenika. Nastavnica povremeno sa učenicima izrađuje didaktički materijal.
	Preporuke
	Raditi na izradi raznovrsnijeg didaktičkog materijala i uređenja učionice kako bi prostor bio podsticajan i ugodan za rad.
42038	Plan rada Stručnog aktiva uglavnom sadrži potrebne elemente (podjelu časova na nastavnike, korelaciju među srodnim predmetima i dr.). Poslije klasifikacionog perioda analizira se uspjeh učenika. I pored konstantacije u zapisniku Aktiva da treba animirati učenike putem dopunske nastave, ista se ne izvodi na zadovoljavajućem nivou u nastavi hemije. Mogućnosti za timski rad nijesu dovoljno iskorišćene. Unutar Aktiva povremeno se organizuju ogledni časovi i hospitacije po riječima nastavnice, ali nema evidencije o tim časovima. Plan rada Stručnog aktiva se uglavnom realizuje predviđenom dinamikom, ali nema analiza, zaključaka i preporuka u dovoljnoj mjeri za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada.
	Preporuke
	Detaljnije analizirati postignuća učenika na nivou Aktiva i predlagati mjere za njihovo poboljšanje.
42039	Dopunska nastava je korektno planirana i povremeno se realizuje o čemu svjedoči evidencija u odjeljenjskim knjigama. Ne analiziraju se efekti dopunske nastave sa osvrtom na kvalitet uspješnosti.
	Preporuke
	Dopunsku nastavu redovno realizovati vodeći evidenciju o napredovanju učenika.
42040	Dodatna nastava je planirana, ali ne postoji evidencija o radu sa nadarenim učenicima i učenicima koji brže napreduju u radu. Nastavnica upućuje učenike na literaturu i ukazuje im na način njenog korišćenja.
	Preporuke
	Motivisati učenike za rad u dodatnoj nastavi prilagođavajući se njihovim individualnim potrebama.

Prosvjetni nadzornik: Raba Hodžić

6.1.2.7. Italijanski jezik

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: VII-1,2,3, VIII-1,4 i IX-4

Broj posjećenih časova: 3

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI			VU	U	Z	NZ
30	42041 Organizacija nastave/učenja na času	6		X		
11	42042 Planiranje nastave	4			X	
11	42043 Pisane pripreme za čas	2				X
11	42044 Upotreba nastavnih sredstava	4			X	
10	42045 Ocjenjivanje	7		X		
9	42046 Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	6		X		
8	42047 Rad Stručnog aktiva	6		X		
5	42048 Dopunska nastava	7		X		
5	42049 Dodatna nastava	8		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja		5.37	ZADOVOLJAVA			

Br. ind.	Obrazloženje
42041	Posjećeni časovi su realizovani na tradicionalan način. Uvodni djelovi časova nijesu u potpunosti definisani tako da doprinose ostvarenju ishoda i uglavnom je izvršena motivaciona priprema učenika za rad. Primjenjivane metode i oblici rada samo su djelimično u službi ostvarivanja planiranih ishoda. U nastavi se poseban akcenat stavlja na razvijanju gramatičke kompetencije, dok je rad na razvijanju jezičkih vještina samo djelimično prisutan. Struktura časova nije u potpunosti jasna. U radu sa učenicima nastavnica samo djelimično ispoljavaju sistematičnost i postupnost u realizaciji nastavnih sadržaja. U odjeljenju IX-4 vremenski okvir za pojedine aktivnosti nije realno postavljen. Međupredmetne povezanosti djelimično su konkretizovane. Aktivnosti na časovima djelimično su prilagođene interesovanjima učenika. Na časovima uglavnom dolazi do izražaja interaktivnost. Učenici su pažljivi, ali je samo određen broj njih (oni sa boljim

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>ocjenama) zaista i aktivan i može samostalno u novim situacijama da primijeni ranije stečena znanja i učestvuje u aktivnostima. Nastavnici svojim stavom i komunikacijom podstiču saradnički odnos i međusobno uvažavanje na relaciji nastavnik-učenik i učenik-učenik. Učenici se uglavnom pravilno usmjeravaju i pohvaljuju za rad i postignuća na času. Nastavnici posvećuju pažnju odgovorima učenika. Međutim, u odjeljenju VIII-1,4 nastavnica prilikom ispravljanja grešaka ne daje i objašnjenja, već samo tačno rješenje. Ishodi časova nijesu jasno postavljeni i samo su djelimično ostvareni.</p> <p>Preporuke</p> <p>Aktivnosti učenika planirati i organizovati u skladu sa ishodima učenja i stvarati nastavne situacije koje će biti interesantne za učenike i u kojima će svi oni biti što je više moguće aktivni, uz upotrebu raznovrsnog didaktičkog materijala i nastanih sredstava.</p> <p>Posvetiti više pažnje razvijanju jezičkih vještina, u skladu sa Predmetnim programom.</p>
42042	<p>Godišnji planovi su blagovremeno urađeni i usvojeni na sjednicama stručnih organa. Planovi koje je izradio nastavnik usklađeni su sa Predmetnim programom i obrađene su međupredmetne teme. Ishodi učenja iz godišnjih planova rada koje je uradila nastavnica nijesu usklađeni sa ishodima predviđenim Predmetnim programom. Ishodi učenja i sadržaji nijesu konkretizovani i pravilno raspoređeni. Ne obrađuju se međupredmetne teme. Poslije završene cjeline ne radi se osvrt na realizaciju sa odgovarajućim dopunama, korekcijama i poboljšanjima.</p> <p>Preporuke</p> <p>Zastupiti, konkretizovati i pravilno rasporediti sve ishode učenja iz Predmetnog programa. U planiranje nastave uključiti i obradu međupredmetnih tema. Nakon svakog klasifikacionog perioda dati osvrt na realizaciju planova sa odgovarajućim dopunama, korekcijama i poboljšanjima kako bi nastavnik mogao imati refleksiju o svom radu.</p>
42043	<p>Nastavnici su imali pisane pripreme samo za posjeđene časove. Aktivnosti učenika navedene u pripremama nijesu u funkciji realizacije planiranih ishoda, a ishodi učenja u pripremama nijesu i ishodi iz Predmetnog programa. U jednoj pripremi nijesu navedene aktivnosti učenika, već samo nastavni sadržaji i metodičko-didaktička rješenja.</p> <p>Preporuke</p> <p>Redovno pisati pripreme za čas sa jasnom strukturom i osnovnim metodičkim podacima.</p>
42044	<p>U nastavi se koriste udžbenik i didaktički materijali koje nastavnici povremeno izrađuju. Škola ne raspolaže stručnom literaturom prema resursima za realizaciju Predmetnog programa.</p> <p>Preporuke</p> <p>Koristiti više didaktičkog materijala i učenike upućivati na dodatnu literaturu i internet.</p>
42045	<p>Ocjenjivanje je redovno i blagovremeno, čime je obezbijeđen kontinuitet o informisanju učenika o njihovom napredovanju u sticanju znanja, a nastavnicima povratna informacija o svom radu. Nastavnici prate i bilježe postignuća učenika u sveskama za tu namjenu. Zahtjevi nastavnika su realni. Kriterijumi ocjenjivanja uglavnom su usklađeni sa ishodima učenja, didaktičkim preporukama i standardima znanja. Ocjene u odjeljenjskim knjigama uglavnom odgovaraju pokazanom znanju učenika na času. Redovno se planira i realizuje izrada kontrolnih i pismenih zadataka, koji su jasno i sveobuhvatno koncipirani. Zadaci ne posjeduju jasno definisane bodove i kriterijume ocjenjivanja, što može da utiče na objektivnost ocjene. Nedostaje kratko obrazloženje ocjene i ukazivanje učenicima na glavne propuste i nedostatke. U cilju utvrđivanja i ujednačavanja nijesu izrađeni kriterijumi ocjenjivanja po nivoima postignuća.</p> <p>Preporuke</p> <p>Vršiti analizu ocjena u cilju procjenjivanja i planiranja daljih koraka za poboljšanje postignuća u učenju italijanskog jezika.</p> <p>Pri ocjenjivanju kontrolnih i pismenih zadataka primjenjivati bodovnu skalu kako bi ocjenjivanje bilo transparentno i objektivno. Izraditi kriterijume ocjenjivanja po nivoima postignuća usklađenih sa ciljevima učenja i standardima znanja.</p>
42046	<p>Nastava italijanskog jezika odvija se u klasičnim učionicama koje nijesu opremljene u skladu sa zahtjevima savremene nastave. Na zidovima učionica ima materijala koji su izradili učenici u saradnji sa nastavnicima. Na ovaj način postignuta je estetsko-saznajna motivisanost učenika.</p>
42047	<p>Stručni aktiv stranih jezika ima plan rada koji uglavnom sadrži potrebne elemente. Na sjednicama Aktiva (do dana nadzora za ovu školsku godinu održano je pet sjednica) samo djelimično se razmatraju pitanja od važnosti za nastavu stranih jezika. Analiza uspjeha na kraju klasifikacionih perioda svodi se na iznošenje podataka vezanih za postignuća učenika, dok se uspjeh kvalitetno ne analizira. Slično je i sa analizom efekata dopunske i dodatne nastave, gdje se ne može jasno vidjeti u kojoj mjeri ova dva oblika nastave utiču na postignuća učenika.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na sjednicama analizirati realizaciju i efekte svih oblika obrazovno-vaspitnog rada, uz predlaganje mjera za unapređenje.</p>
42048	<p>Urađeni su planovi i realizuje se dopunska nastava. Ne vrši se analiza efekata dopunske nastave sa osvrtom na kvalitet uspješnosti.</p> <p>Preporuke</p> <p>Vršiti analizu efekata dopunske nastave sa osvrtom na kvalitet uspješnosti.</p>
42049	<p>Dodatna nastava je planirana i realizuje se.</p>

Prosvjetni nadzornik: Milica Čabarkapa

6.1.2.8. Matematika							
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 4							
Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 4							
Posjećena odjeljenja: VI-2, VII-3, VIII-5 i IX-1							
Broj posjećenih časova: 4							
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta		
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z NZ
30	42050	Organizacija nastave/učenja na času	6			X	
11	42051	Planiranje nastave	7			X	
11	42052	Pisane pripreme za čas	6			X	
11	42053	Upotreba nastavnih sredstava	6			X	
10	42054	Ocjenjivanje	7			X	
9	42055	Uslovi rada na koje može uticati nastavnik/vaspitač	5				X
8	42056	Rad Stručnog aktiva	7			X	
5	42057	Dopunska nastava	6			X	
5	42058	Dodatna nastava	6			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.20	UGLAVNOM USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
42050	Posjećeni časovi su realizovani na tradicionalan način, frontalnim oblikom rada i odgovarajućom kombinacijom monološke, dijaloške i ilustrativno-grafičke metode. Za sva odjeljenja (u skladu sa godišnjim planovima) planirani su ishodi učenja generisani odgovarajućim geometrijskim sadržajima, izabranim u skladu sa minimalnim i osnovnim ishodima. Objašnjenja, uputstva i pitanja nastavnika su uglavnom ciljno formulisana, u funkciji koncentracije pažnje, uočavanja uzročno-posljedičnih veza kod geometrijskih tijela i figura, razvijanja geometrijskog mišljenja i prostornog gledanja i praktičnih vještina (korišćenje trougaonika i šestara). Učenici su uglavnom, zainteresovani za rad i shodno svojim mogućnostima uz odgovarajuće sugestije nastavnika, usvajaju i povezuju programske sadržaje i povremeno pojašnjavajući postupak rada, rješavaju zadatke. Povratna informacija je uglavnom prisutna u većem dijelu nastave. Odnosi na relaciji nastavnik-učenik, uglavnom su usmjereni ka nastavnom procesu, ciljevima i ishodima. Nastavnici povremeno ohrabruju i pohvaljuju učenike koji pokazuju napredak u učenju. Očiglednost u nastavi ostvarena je samo ilustrativno-grafičkom metodom i korišćenjem slikovnih aplikacija iz udžbenika. Ishodi učenja su uglavnom u potrebnoj mjeri ostvareni. Nastavnici uglavnom dobro strukturiraju i povezuju djelove časa u kompaktnu cjelinu.						
42051	Godišnji planovi rada po dva (VI i VII) i (VIII i IX) imaju istu formu i urađeni su za 34 (30-IX razred) sedmice. U planovima je tabelarno dat spisak obrazovno-vaspitnih ishoda sa nazivima i brojem časova za njihovu realizaciju. U napomeni su, za ovu godinu (VIII i IX razred), data prelazna rješenja. U tabelarnom prikazu nije dat sadržaj obrazovno-vaspitnih ishoda, ali je dat unutar planova. Ishodi učenja, za koje je određen redni broj časa i sadržaji/pojmovi za (VI i VII), odnosno didaktičke preporuke za realizaciju (sadržaji sa aktivnostima), dobro su raspoređeni po obrazovno-vaspitnim ishodima i mjesecima. Za VIII i IX razred osim planova po ishodima, postoje planovi i po nastavnim jedinicama. U planovima osim pisanih zadataka sa ispravkom planirani su i kontrolni zadaci sa analizom (8 časova). Označeni su časovi za ponavljanje na početku godine (2-4) i časovi na kojima se mogu ostvariti ciljevi preduzetničkog učenja i obrazovanja za održivi razvoj. U svim godišnjim planovima obrazovno-vaspitni ishodi se presijecaju ili/i je njihov redosljed promijenjen. Takav raspored obrazovno-vaspitnih ishoda, a samim tim i nastavne građe ne osigurava cjelovit i strukturiran sistem znanja.						
	Preporuke						
	Obrazovno-vaspitne ishode i ishode učenja poželjno je realizovati po redosljedu definisanim u Predmetnom programu. Kontrolne zadatke ne treba poistovjećivati sa propisanim pisanim zadacima, raditi ih poslije tek obrađene teme i/ili njenog dijela koji predstavlja cjelinu (trajanje do 30 min).						
42052	Svi nastavnici su za posjećene časove imali pripreme za neposredno izvođenje časa. Pripreme su po formi različite i sve imaju osnovne opšte i didaktičko-metodičke podatke, naznačen sadržaj/pojmove, ishode učenja (kod nastavnika u IX-1 naznačeni su kao obrazovno-vaspitni ishodi) kao i aktivnosti učenika, koje se ponekad prepliću sa proceduralnim aktivnostima nastavnika i učenika. Priprema nastavnika (VII-3) je kompletna (istaknuti obrazovno-vaspitni ishod, ishod učenja, aktivnosti učenika i po fazama časa prikazani nastavni sadržaji i zadaci sa odgovarajućim didaktičko-metodičkim rješenjima). U ostalim pripremama su još dati tema, nastavna jedinica i tip časa i kao dodatak matematički zadaci sa razrađenim metodičko-didaktičkim rješenjima. Pri realizaciji priprema, ciljevi i ishodi učenja su dobro povezani sa relevantnim aktivnostima učenika potrebnim za njihovo ostvarivanje. Nastavnici ne pišu osvrt o realizaciji pripreme.						
	Preporuke						
	Poslije jednog ili više časova potrebno je pisati osvrt o realizaciji sa odgovarajućim dopunama-poboljšanjima koje treba koristiti u budućem radu.						
42053	Škola uglavnom u dovoljnom broju ne raspolaže nastavnim sredstvima, nastavnim pomagalima i stručnom literaturom prema resursima za realizaciju Predmetnog programa. Na posjećenim časovima su korišćeni odobreni udžbenici, zbirke zadataka i pribor za crtanje. Primjena računara i odgovarajuće opreme u nastavi je uglavnom zanemarena.						

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	Koristiti didaktički materijal, modele tijela i učenike upućivati na dodatnu literaturu i internet. Primjenjivati računare i multimedijalnu tehnologiju u nastavi.
42054	<p>Ocjenjivanje je redovno, blagovremeno i jasno. Sa konstatacijom da nastavnici kombinuju metode provjeravanja znanja i različite tehnike ocjenjivanja (usmeno i pisano provjeravanje, domaći zadaci, aktivnosti na času itd.), prema rezultatima ankete potpuno se slaže 70,25% učenika, 60,44% roditelja i 62,5% nastavnika; uglavnom se slaže 18,18% učenika, 17,58% roditelja i 25% nastavnika; djelimično se slaže 5,79% učenika, 17,58% roditelja i 12,5% nastavnika; ne slaže se 4,96% učenika i 3,3% roditelja i da ne zna izjasnilo se 0,83% učenika i 1,1% roditelja. Postignuća učenika se prate, provjeravaju, ocjenjuju i evidentiraju u bilježnicama nastavnika (VI-2, VIII-5 i IX-1) i odjeljenjskim knjigama. U bilježnicama nastavnika se po klasifikacionim periodima evidentiraju ocjene sa usmene provjere znanja, pisanih i kontrolnih zadataka (broj bodova i ocjena), zaključna ocjena kao i redovnost izrade domaćih zadataka. Prosječna ocjena i procenat prelaznosti u posjećenim odjeljenjima na kraju trećeg klasifikacionog perioda su 2,16 (64,08%) i kreću se od 1,96 (60%) u VII-3 do 2,67 (70,83%) u VI-2, a na trećem pisanom zadatku su 2,01 (59,77%) i kreću se od 1,75 (54,17%) u VIII-5 do 2,47 (73,6%) u VI-2. Analizom uporednih postignuća na pisanim i usmenim provjerama znanja nema značajnih razlika, tako je najveća razlika u odjeljenju VIII-5 i iznosi 0,29 (pisani zadatak 1,75 (54,17%), a usmeni 2,04 (64,29%)), a najmanja je u IX-1 i iznosi 0,04 (pisani zadatak 2,04 (60,87%), a usmeni 2,0 (61,54%)). Postignuća učenika su dosta slaba, posebno na pisanim (i kontrolnim) zadacima na kojima se prelaznost kreće između 60% i 70,83%. Na svim pisanim zadacima bilo je po pet zadataka (5-7 zahtjeva) različitog nivoa složenosti. Nastavnik u IX-1 za pisane zadatke priprema listiće na dva nivoa složenosti. Za ocjenjivanje pisanih zadataka koristi se bodovna skala. Pokazano znanje učenika na posjećenim časovima je kompatibilno sa upisanim ocjenama u odjeljenjskim knjigama.</p> <p>Preporuke</p> <p>Pri izboru broja zadataka (dovoljno je četiri) i zahtjeva treba voditi računa o opterećenosti učenika pri izradi pisanih zadataka (uzrasne karakteristike učenika, sastav odjeljenja, složenost zadataka i potrebno vrijeme izrade).</p>
42055	<p>Prostor za nastavu i učenje uređen je na konvencionalan način i u njemu se malo vodi računa o estetsko-saznajnoj motivisanosti učenika. U nekim učionicama posjećenih odjeljenja ima plakata iz drugih predmeta, ali ne i iz nastave matematike. Za potrebe nastavnog procesa nastavnici rijetko izrađuju nastavne listiće (uglavnom za pisane i kontrolne zadatke). Nastavnici redovno posredstvom Stručnog aktiva dostavljaju specifikaciju potrebnih nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju Predmetnog programa (zbirke zadataka za dodatnu nastavu iz matematike i fizike, žičani modeli tijela, dva šestara i ormar za odlaganje pribora i vježbanki za pisane zadatke).</p> <p>Preporuke</p> <p>Prostor za nastavu urediti i opremiti aktuelnim, materijalom koji nastavnici izrađuju sami, ili u saradnji sa učenicima, a koji zadovoljava informativno-saznajne i estetske kriterijume nastavnog procesa.</p>
42056	<p>Aktiv prirodne grupe predmeta ima sedam (prošle školske godine osam) članova i čine ga nastavnici matematike (od V do IX razreda) i fizike. Plan rada Aktiva za prethodnu školsku godinu (nije dat za ovu) sadrži sve potrebne elemente (podjela odjeljenja po nastavnicima, usvajanje godišnjih planova rada redovne, dopunske i dodatne nastave, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, identifikovanje postojećih i potrebnih nastavnih sredstava i pomagala, organizacija dopunske i dodatne nastave, školskog takmičenja...). Na sjednici u septembru za svakog člana Aktiva donosi se raspored održavanja: pisanih zadataka, časova dopunske i dodatne nastave (čas i dan) i organizacije oglednih časova (mjesec). Poslije klasifikacionih perioda tabelarno su po odjeljenjima, nastavnicima i predmetima (na nivou Aktiva) prikazani broj učenika i distribucija ocjena sa prosječnom ocjenom i procentom prelaznosti. Uporedni tabelarni prikaz ovih podataka dat je za dva susjedna klasifikaciona perioda, na nivou nastavnika i na nivou predmeta, odnosno Aktiva i analizirani su dobijeni pokazatelji. Na sjednicama se razmatra realizacija dopunske i dodatne nastave i njihovi efekti na postignuća učenika i predlažu mjere za njihovo poboljšanje. Na Aktivu se raspravlja o školskom takmičenju i učešću na Državnom takmičenju (prošle i ove školske godine nije bilo učesnika). Članovi Aktiva prisustvuju seminarima i o tome redovno informišu Aktiv. U planu rada Aktiva su planirani ugledni (ogledni) časovi, ali nema dokaza i da su realizovani. Na nivou Aktiva razmatraju se stručna pitanja, razmatra i predlaže lista izbornih predmeta. Postignuća na interno-eksternoj provjeri znanja iz predmeta Matematika (VI i IX) i Fizika (IX) su tabelarno prikazana po odjeljenjima i na nivou razreda (prosječna ocjena i procenat prelaznosti). Nema analize i upoređivanja sa školskim ocjenama. Plan rada Aktiva se realizuje predviđenom dinamikom uz učešće svih članova. Prošle školske godine i do dana nadzora (sredina mjeseca aprila) održano je po sedam sjednica.</p> <p>Preporuke</p> <p>Realizovati ogledne časove i međusobne hospitacije nastavnika i analizirati ih u cilju stručnog usavršavanja na internom nivou.</p>
42057	<p>Postoje planovi za dopunsku nastavu, raspored održavanja časova, a u odjeljenjskim knjigama posjećenih odjeljenja postoji spisak učenika upućenih na ovu nastavu i uglavnom evidencija o njihovom prisustvu i održanim časovima. Časovi dopunske nastave se redovno održavaju, ali tim časovima prisustvuje manji broj učenika i to uglavnom ispred pisanih provjera znanja. Nastavnici imaju dnevnik dopunske nastave (spiskovi učenika po odjeljenjima, evidencija o prisustvu i sadržaj rada).</p>
42058	<p>Dodatna nastava je planirana. U odjeljenjskim knjigama dati su spiskovi od 4 do 6 učenika sa evidencijom prisustva. Časovi se redovno održavaju i njima uglavnom prisustvuju svi evidentirani učenici. Nastavnici imaju dnevnik dodatne nastave. Časovi dopunske i dodatne nastave u IX-1/4 se od 29. 01. održavaju kao časovi pripreme učenika za eksternu provjeru znanja.</p>

6.1.3. Izborni predmeti

6.1.4. Fakultativni predmeti

6.1.5. Obavezni izborni sadržaji

Prosvjetni nadzornik: mr Ana Stanišljević

7. Postignuća znanja i vještina učenika prema obrazovnim standardima

7.1. Postignuća znanja i vještina učenika prema obrazovnim standardima.

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta			
OPŠTI INDIKATORI					VU	U	Z	NZ
30	42059	Postignuća na provjeri znanja i eksternoj provjeri znanja		5			X	
15	42060	Postignuća po klasifikacionim periodima tekuće godine		5			X	
15	42061	Postignuća učenika na višim nivoima takmičenja		6		X		
11	42062	Postignuća učenika na školskom takmičenju		6		X		
11	42063	Vaspitna postignuća: neopravdani izostanci, vladanje ...		5			X	
10	42064	Postignuća učenika sa posebnim potrebama		7		X		
8	42065	Postignuća po klasifikacionim periodima i na kraju prethodne godine		6		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja				5.54	UGLAVNOM USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje							
42059	<p>Učenici trećeg razreda postigli su uglavnom uspješan rezultat na eksternoj provjeri znanja iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti. Srednja ocjena na testu iznosi 3,42 što je slabiji rezultat u odnosu na srednju ocjenu u dnevniku koja iznosi 4,43 i slabiji rezultat u odnosu na testiranje iz prethodne školske godine (3,91). Na testu iz matematike postignut je nešto bolji rezultat (srednja ocjena 3,61), dok je srednja zaključna ocjena u dnevniku takođe viša i iznosi 4,10. Iz oba predmeta srednje ocjene na testu su niže od ocjena dobijenih na testu prethodne godine. Učenici šestog razreda su postigli skroman rezultat na provjeri znanja iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika (srednja ocjena 2,68), dok je srednje ocjena u dnevniku viša (3,24). I iz matematike postignuće na testu je niže u odnosu na postignuće u dnevniku (3,37 je ocjena na testu, a 3,78 ocjena u dnevniku). Iz engleskog jezika ocjena dobijena na testu (2,67) je, takođe, nešto niža u odnosu na srednju ocjenu u dnevniku (3,10). Na osnovu uvida u dostavljene rezultate uspjeha učenika IX razreda može se konstatovati da su prosječne ocjene na testu iz svih predmeta niže u odnosu na ocjene u dnevniku. Iz crnogorskog-srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti učenici su imali srednju ocjenu 2,74, dok je srednja zaključna ocjena u dnevniku znatno viša i iznosi 3,81. Značajnije odstupanje primjećuje se i iz matematike, gdje je srednja ocjena na testu 2,39, a srednja ocjena u dnevniku 3,67. Takođe, značajnija odstupanja (u korist zaključnih ocjena u dnevniku) su iz engleskog jezika (2,97/3,87), hemije (2,00/3,92) i istorije (2,50/3,97). Generalno, uvidom u analizu dostavljenih podataka postignuća učenika, može se konstatovati da učenici ove Škole postižu zadovoljavajuće rezultate. Pregledom školske dokumentacije može se zaključiti da se u Školi vodi uredna evidencija postignuća učenika, ali da se ne rade dublje komparativne analize sa eksterno-internih i eksternih provjera znanja, niti daju prijedlozi za unapređenje postignuća na sjednicama stručnih organa.</p> <p>Preporuke</p> <p>Raditi na unapređenju postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja.</p>							
42060	<p>Na kraju I klasifikacionog perioda tekuće godine od IV do IX razreda sa pozitivnim uspjehom je 69% učenika, a srednja ocjena iznosi 3,00. To je, uglavnom, približan uspjeh u odnosu na isti period prošle školske godine. Nakon II klasifikacionog perioda uspjeh učenika je u neznatnom porastu, tj. procenat prelaznosti je 70%, a srednja ocjena je ista. Sličan uspjeh je i na kraju III klasifikacionog perioda (procenat prelaznosti 68%, a srednja ocjena 3,15). Učenici III ciklusa imaju nakon III klasifikacionog perioda nizak procenat prelaznosti koji iznosi svega 54,57%, odnosno, skoro polovina učenika ima nedovoljan uspjeh. Srednje ocjene su u rasponu od 2,65 (na nivou VIII razreda) do 2,77 (VII razred). Od ukupno 151 učenika III ciklusa koji imaju nedovoljan uspjeh, 36 učenika ima pet i više nedovoljnih ocjena. Najniže srednje ocjene na kraju III klasifikacionog perioda su iz matematike (npr. u jednom odjeljenju 1,68) i iz fizike (2,72). Najviše srednje ocjene (preko 4) uglavnom su iz muzičke i likovne kulture i fizičkog vaspitanja.</p>							
42061	<p>Na Državnom takmičenju iz znanja u organizaciji Ispitnog centra u ovoj školskoj godini učestvovala su četiri učenika. Jedan učenik je osvojio 3. mjesto iz engleskog jezika, dok se drugi učenici nijesu plasirali u prvih deset. U prethodnoj školskoj godini učenici su imali uspjeha na Državnom takmičenju recitatora (II mjesto), na likovnom konkursu koje organizuje Zavod za zapošljavanje (I nagrada), na takmičenju koje organizuje Britanski centar u okviru "Online" (II mjesto), na Međunarodnom ultra maratonu „Montenegro 2017" (II mjesto u ekipnom takmičenju), na literarnom konkursu Biblioteke "Radosav Ljumović" (I mjesto), na Državnom takmičenju u džudou (I i III) mjesto itd.</p>							
42062	<p>Školska takmičenja se organizuju uglavnom iz matematike, fizike, hemije, biologije, kao i iz stranih jezika. U Školi se vodi evidencija o školskim takmičenjima (imena učenika, testovi sa zadacima, broj bodova). Organizuju se i takmičenja u recitovanju, u literarnim i likovnim radovima, a učenici sa najboljim rezultatima se upućuju na viša takmičenja. Učenici učestvuju na opštinskim i regionalnim takmičenjima i u sportskim disciplinama i plesu i osvajaju solidne rezultate. Povremeno se održavaju školska takmičenja iz pojedinih vannastavnih aktivnosti. Samo manji broj sekcija u Školi aktivno radi. Plasman učenika, pojedinačno ili ekipno, zadovoljavajući je. Od ove školske godine održava se kviz znanja iz istorije.</p> <p>Preporuke</p> <p>Više uključivati učenike u školska takmičenja.</p>							
42063	<p>Pregledom pedagoške dokumentacije ustanovljeno je da je u Školi veliki broj učenika kojima su izrečene vaspitne mjere (ukor direktora, ukor Nastavničkog vijeća), a, takođe, evidentan je i veliki broj izostanaka sa nastave. Samo u toku III klasifikacionog perioda tekuće godine napravljeno je preko 8600 izostanaka, od čega 1238 neopravdanih. Broj izostanaka</p>							

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>je u porastu u odnosu na početak školske godine, kada je nakon I klasifikacionog perioda bio skoro duplo manji. Disciplina i ponašanje učenika tokom odmora nijesu bili na zavidnom nivou, pa čak ni tokom nastave (bilo je učenika koji nijesu bili na nastavi, pa su ometali časove). Po riječima pomoćnice direktora, vaspitne mjere ne utiču na poboljšanje postignuća učenika, a saradnja sa roditeljima učenika koji izostaju sa nastave nije na zadovoljavajućem nivou. U svesci Nastavničkog vijeća evidentirane su izrečene vaspitne mjere, međutim, nije navedena analiza efekata tih mjera, kao ni konkretni mehanizmi i načini koji bi doveli do smanjenja broja izostanaka i poboljšanja vaspitnih postignuća učenika. U Školi nijesmo dobili procentualne podatke o broju učenika koji imaju primjerno vladanje, niti koliko je neopravdanih izostanaka po učeniku po klasifikacionim periodima. Pregledom školske dokumentacije uočeno je da je psihološkinja u više navrata izvijestila da bi Škola trebala da ima veći vaspitni uticaj. Sa tvrdnjom iz upitnika za učenike da su izrečene vaspitne mjere pravedne i da pozitivno utiču na ponašanje učenika potpuno se složilo 43,33%, a nije se složilo 10,83% anketiranih učenika, dok je neslaganje izrazilo 16,48% anketiranih roditelja.</p> <p>Preporuke</p> <p>Raditi na identifikovanju razloga izostanaka učenika sa nastave, uz donošenje adekvatnih mjera i načina za njihovo sprečavanje, kao i uz učešće svih aktera u obrazovno-vaspitnom procesu.</p>
42064	<p>U Školi je 13 učenika koji imaju Rješenje od Komisije za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama. Za tri učenika procedura donošenja Rješenja je u toku. U zavisnosti od vrste smetnje učenika, programi i planovi se prilagođavaju, odnosno, izrađuju se IROP-i. Sa njima rade tri asistenta u nastavi, a o njihovim postignućima rade se godišnji izvještaji o čemu Škola vodi evidenciju koja je data na uvid. Učenici uspijevaju da postignu ciljeve predviđene IROP-om. Tim za inkluzivno obrazovanje analizira izvještaj o postignućima učenika koje nastavnici dostavljaju. U vrijeme nadzora, tj. nakon III klasifikacionog perioda uspjeh učenika je sljedeći: tri učenika imaju uspjeh postignut u cjelini, tri odličan, pet dobar i dva vrlo dobar. Po riječima logopeda, koja je i koordinator tima za inkluziju, saradnja sa roditeljima ovih učenika je dobra.</p>
42065	<p>U prethodnoj školskoj godini procenat prelaznosti se kretao od 68% na kraju II klasifikacionog perioda do 89% na kraju nastavne godine. Škola nije uradila podatke o uspjehu učenika za kraj I klasifikacionog perioda. Srednje ocjene na nivou Škole se kreću u rasponu od 3,17 na kraju II klasifikacionog perioda, 3,25 na kraju III, do 4,00 na kraju nastavne godine. Najbolji uspjeh po klasifikacionim periodima i u pogledu procenta prelaznosti i srednjih ocjena (ne računajući učenike I ciklusa) uglavnom imaju učenici IV, V i VI razreda. Na popravni ispit (junski i avgustovski rok) upućeno je 76 učenika. Dva učenika su ponovila razred. Procenat prelaznosti nakon popravnih ispita je 99,60%, a srednja ocjena 4,09. Približno isti rezultat je bio školske 2015/2016. godine. U Školi nijesmo dobili podatke u procentima koliko učenika ima odličan, odnosno, vrlo dobar i dobar uspjeh jer je u tom periodu pomoćnica direktora bila odsutna. Od 765 učenika koji se brojčano ocjenjuju odličan uspjeh ima 335, vrlo dobar 225 i dobar 180 učenika. Sa dovoljnim uspjehom su 22 učenika. Diplomom „Luča“ dobilo je 12 učenika. Sa konstatacijom iz upitnika za učenike i roditelje da je ocjenjivanje učenika pravedno nije se složilo 20% učenika, odnosno, djelimično se složilo 17,5% učenika. Među anketiranim roditeljima neslaganje sa pomenutom tvrdnjom je iskazalo 23,08%, dok se djelimično složilo 25,27%. Ovi podaci ukazuju da veliki broj učenika i roditelja nije zadovoljan ocjenjivanjem u Školi, što ukazuje na problem i zavrjeđuje ozbiljnu analizu na sjednicama stručnih organa.</p> <p>Preporuke</p> <p>Voditi urednu i detaljnu evidenciju postignuća učenika na kraju klasifikacionih perioda. Na stručnim organima periodično vršiti komparativne analize sa predlaganjem mjera poboljšanja kako bi se unaprijedio uspjeh učenika.</p>

- Opšta preporuka:

Obaveza direktora škole je da sa Izveštajem upozna nastavnike, Savjet roditelja i Školski odbor (član 13. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama "Službeni list CG", br. 26/12).

Na osnovu ovog Izveštaja, direktor škole treba da uradi Plan za unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada i dostavi ga Zavodu za školstvo u roku od 30 dana od dana prijema ovog izveštaja (član 14. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama "Službeni list CG", br. 26/12).

- Pravna pouka:

Shodno stavu 4. člana 11. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, na ovaj Izveštaj škola može izjaviti prigovor direktoru Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana prijema ovog Izveštaja.

Vođa tima nadzornika
mr Anka Vučinić-Gujić

Direktor
Rešad Sijarić

Dostavljeno:

JU OŠ "Branko Božović" - Podgorica
Ministarstvu prosvjete
Arhivi